

Virumaa kultuuriloo
TÖÖLEHTEDE KOGUMIK
lasteaedadele

SISUKORD

SISUKORD	2
-----------------------	----------

SAATEKS	4
----------------------	----------

I MINU KODUMAAKOND	6
---------------------------------	----------

Tööleht 1. Minu kodumaaakond Koostaja: Ester Piht.....	7
--	---

Tööleht 2. Minu kodumaaakond Koostaja: Ester Piht.....	8
--	---

Tööleht 3. Minu kodumaaakonna vapp Koostaja: Ester Piht.....	9
--	---

Tööleht 4. Ida- ja Lääne-Virumaa vapp/lipp Koostaja: Maria Lepik	11
--	----

Tööleht 5. Virumaa pusle. Juhend Koostaja: Lehte Tuuling	12
--	----

Tööleht 5. Virumaa pusle Koostaja: Lehte Tuuling.....	13
---	----

Tööleht 6. Väike-Maarja valla lipp Koostaja: Sirje Orro; Idee: Margit Kurim	14
---	----

Tööleht 7. Väike-Maarja valla vapp Koostaja: Sirje Orro; Idee: Margit Kurim	15
---	----

Tööleht 8. Vinni vald. Lääne-Virumaa Koostajad: Vinni Lasteaed Tõruke õpetajad	16
--	----

Tööleht 9. Viru-Jaagupi kirik Koostajad: Vinni Lasteaed „Tõruke“ õpetajad.....	17
--	----

Tööleht 10. Viru-Jaagupi kirik Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad	18
--	----

Tööleht 11. Väike-Maarja ehitised Koostaja: Sirje Orro.....	19
---	----

Tööleht 12. Sport Vinni vallas Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad	20
--	----

Tööleht 13. TÄKUSAMBA PUSLE Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad	21
---	----

Tööleht 14. LINNUS JA TARVAS Koostajad: Kristiina Pastak jt	22
---	----

Tööleht 15. LINNUS JA TARVAS. Labürint Koostajad: Kristiina Pastak jt.....	23
--	----

Tööleht 16. LINNUS JA TARVAS Koostajad: Kristiina Pastak jt	24
---	----

Tööleht 17. Sillamäe linn Koostaja: Anneli Tjuljukov.....	25
---	----

II MINU KODUKOHA LOODUS	26
--------------------------------------	-----------

Tööleht 1. Mööda Valgejõe Koostaja: Natalja Roditsenko	27
--	----

Tööleht 2. Virumaa veekogud Koostaja: Illa Õun.....	29
---	----

Tööleht 3. Virumaa veekogud. Valgejõgi Koostaja: Illa Õun.....	30
--	----

Tööleht 4. Valgejõe kalad Koostaja: Illa Õun.....	32
---	----

Tööleht 5. Kalamees ja kalad Koostaja: Illa Õun	33
---	----

Tööleht 6. Kalad Koostaja: Illa Õun.....	34
--	----

Tööleht 7. Valgejõe taimed	Koostaja: Illa Õun.....	35
Tööleht 8. Valgejõe taimed	Koostaja: Illa Õun.....	36
Tööleht 9. Lahemaa metsade puud	Koostaja: Krista Kingumets	37
Tööleht 10. Lahemaa rahvusparki elustik	Koostaja: Liina Niinemägi	38
III RAHVAKULTUUR.....		39
Tööleht 1. Rahvarõivad. Vöökirid	Koostaja: Ester Piht.....	40
Tööleht 2a. Kindakiri	Koostaja: Ester Piht	42
Tööleht 2b. Kindakiri	Koostaja: Ester Piht	44
Tööleht 2c. Kindakiri	Koostaja: Ester Piht.....	46
Tööleht 3. Kirikinda muster	Koostaja: Heli Lauk	48
Tööleht 4. Viru-Nigula kihelkonna kirikinnas	Koostaja: Heli Lauk	49
Tööleht 5. Viru-Nigula kihelkonna kirivöö	Koostaja: Heli Lauk	50
Tööleht 6. Sõlg	Koostaja: Heli Lauk.....	51
Tööleht 7. Rahvarõivad	Koostaja: Heli Lauk	52
Tööleht 8. Rahvarõivad	Koostaja: Ester Piht.....	54
Tööleht 9. Rahvarõivad	Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad.....	55
Tööleht 10. Rahvarõivad	Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad	56
Tööleht 11. Rahvarõivad	Koostaja: Ester Piht.....	57
Tööleht 12. Rahvarõivad	Koostaja: Heli Lauk.....	59
Tööleht 13. Kadrina rahvariideseelikud. Sõnasalat	Koostaja: Laine Lepp	60
Tööleht 14. VANAAEGSED TÖÖRIISTAD	Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad	61
Tööleht 15. VANAD TÖÖRIISTAD	Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad.....	62

Virumaa kultuuriloo töölehtede saamisloost

Viru Instituut korraldas koostöös TLÜ Rakvere Kolledžiga Virumaa kultuuriloo töölehtede konkursi, millele laekus ligi poolsada töölehte 70 autorilt, neist 13 grupitöödena.

Oma kodukohta kui rahvakultuuri tundmaõppimiseks koostati koolidele ja lasteaedadele nii eesti- kui venekeelseid töölehti. Hindajad leidsid, et tööd on väga eriilmelised ja erineva mahuga. Kõikidest saadi midagi Virumaa kultuuriloo töövihiku jaoks - alates nimetusest, joonistest ja rääkimata ülesannetest. Mitmed töölehed on väga nutikalt seotud rahvakultuuriga rahvariiete tutvustamiseks, sisuliselt huvitavamalt olid sidunud oma kihelkonna rahvakultuuriga õpetajad Heli Lauk ja Ester Piht.

Keskonnaameti spetsialistid Krista Kingumets ja Liina Niinemägi koostasid Lahemaa-ainelised töölehed Virumaa kultuuriloo töövihikule. Ida-Virust pärit töödes oli enam Jõhvi ja Ida-Viruga seotud isikute tutvustamist. Kohtla-Järve Ahtme Kooli ja Tammiku Kooli õpetajad kaasasid töölehtede koostamisse ka õpilasi.

Abiks olid konkursil õppejõud Lehte Tuuling, lasteaedade juhid Tea Välk ja Kadri Vahula ning ajakirjanik, folklorist Inna Grünfeldt tööde hindamisel. Oma soovitusi töölehtede sisu osas andsid Eesti Rahvaluule Arhiivist Risto Järv, Mall Hiimäe, õppejõud-kirjanik Reeli Reinaus ja õpetaja Harry Laiv.

Virumaa kultuurilugu tutvustavatest töölehtedest on pandud valik lasteaedadele tutvumiseks Viru Instituudi kodulehele www.viruinstituut.ee. Korraldajad loodavad, et kogutud materjal ja käesoleva kogumiku töölehed leiavad kasutamist Virumaa haridusasutustes oma kultuuriloo tutvustamisel. Kogu täiendatakse jooksvalt uute töölehtedega erinevatel teemadel.

Lasteaedade õpetajate poolt koostatud töölehed edastati jooksvalt CD plaatidel lasteaedadele konkursile esitatud variandis, praeguses kogumikus on neid veidi muudetud.

Aitäh tööde eest, teile: Laine Lepp, Heli Lauk, Ester Piht, Jaana Kangro ja Inge Pikkoja, Sirje Orro ja Margit Kurim, Illa Õun, Vinni Lasteaed Tõruke õpetajad Virge Haidak, Kerli Hahndorf, Annika Mäekivi, Tiit Kivi, Külliki Heinsaar, Stelle Šnaider, Heli Arge, Kristi Lichtfeldt, Jelena Lostsina, Irina Piksar, Natalja Roditsenko, Julia Smirnova, Irina Gritsinenko, Tereza Filippova ja Natalja Šubina, Tatjana Saranova, Jelena Dobrotina ja Tatjana Kuznetsova, Kairi Kroon, Krista Kingumets, Liina Niinemägi, Lehte Tuuling, Maria Lepik ja Ain Aasa.

Kogumiku valmimisel on oluline osa Rakvere Kolledži õppejõul Lehte Tuulingul, kes juhendas ja koolitas töölehtede koostajad, varustas neid ka meetoodiliste soovitustega.

Töid esitasid samuti tudengite rühmad Rakvere Kolledžist:

töö „Virumaal on vahva“ Jaanika Ojala, Egle Letlane, Tiia Pikker, Ingrid Kütismaa, Reili Roos, Geidi Piirsoo, Astrid Pipenberg;

töö „Õppekäik Karepa randa“ Sirli Lind, Annika Eliste, Jana Luuker, Eve Kaupmees, Leili Simson, Sirje Uusmaa, Raily Kokk;

töö „Tunne oma kodukohta – Rakvere linn“ (fotoorienteerumine) Kaidi Marts, Helen Saarnits, Jane Reilik, Kai Mürsepp, Marve Torstenberg, Piret Kostina ja Tiia Raudver;

Töö „Porkuni paemuuseum“ Marianne Allingu, Aira Kalmre, Marina Majorov, Galina Raamat, Karin Kuusik, Elisabeth Läänemets, Eleri Tamar;

töö „Tunne oma kodukohta - Rakvere tammik, Tunne oma kodukohta - Rakvere linnus ja tarvas“ Kristiina Pastak, Aili Lillepuu, Kersti Lillemets, Kristina Smirnov, Marika Norma, Marika Odar;

töö „Rakvere tammik“ Andra Uukivi, Karine Jair, Ivi Lepik, Maiu Paumverk, Kristi Tarassov, Kadi Tommula, Mariana Väärtnõu).

Ootame ka edaspidi õpetajatelt ja teistelt Virumaa kultuuriloo huvilistelt kaastöid, et rikastada õppevara õpetamiseks ja õppimiseks.

Kogumiku kaanepildi saamiseks korraldati laste joonistusvõistlus, kuhu laekus poolsada tööd üheksa lasteaia 13 rühmast. Paremaid neist on kasutatud käesolevas kogumikus.

Lapsed joonistasid oma tegevusi, kodukoha loodust ja vaatamisväärsusi, aga ka rahvariites lapsi. Komisjoni poolt väljavalitud auhinnalisi töid: Kevin Belozubi (lasteaed Rukkilill), Anastassija Gavrina (lasteaed Pääsuke), Karoline Ojalille (lasteaed Pispõnn), Sandra Aali (Rakvere Rohuaia lasteaed) on kasutatud käesolevas kogumikus.

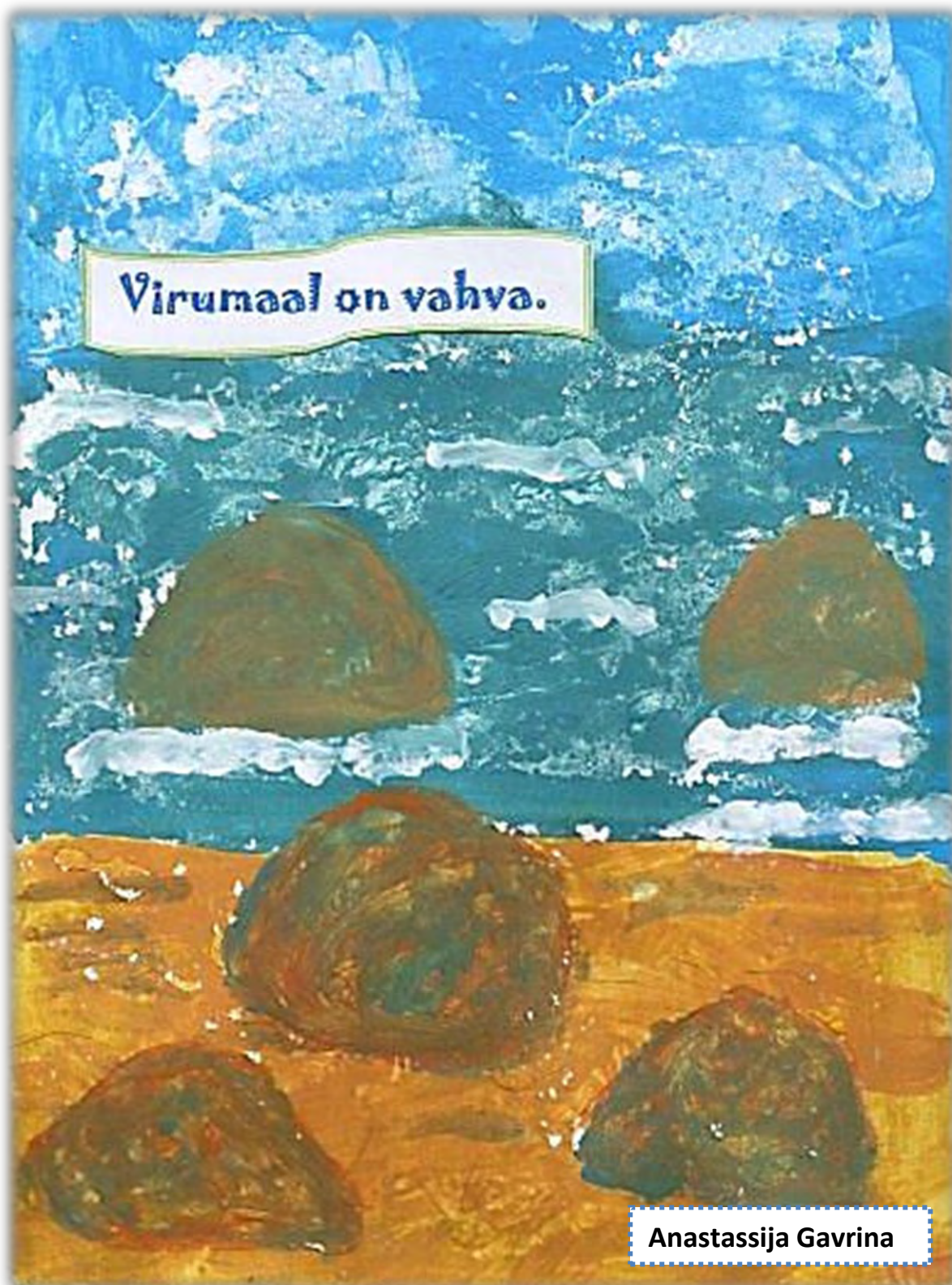
Kogumiku valmimisele aitasid kaasa keeleliselt toimetades Helgi Pajo ja kogumiku kujundamisele Eve Kangur.

Töölehtede kogumiku koostamist aitas Viru Instituudil rahaliselt toetada Rahvakultuuri Keskuse Virumaa pärimuskultuuriprogramm.

Head töölehtede kasutamist!

Marge Lepik
projektijuht

Virumaa on vahva.

Anastassija Gavrina

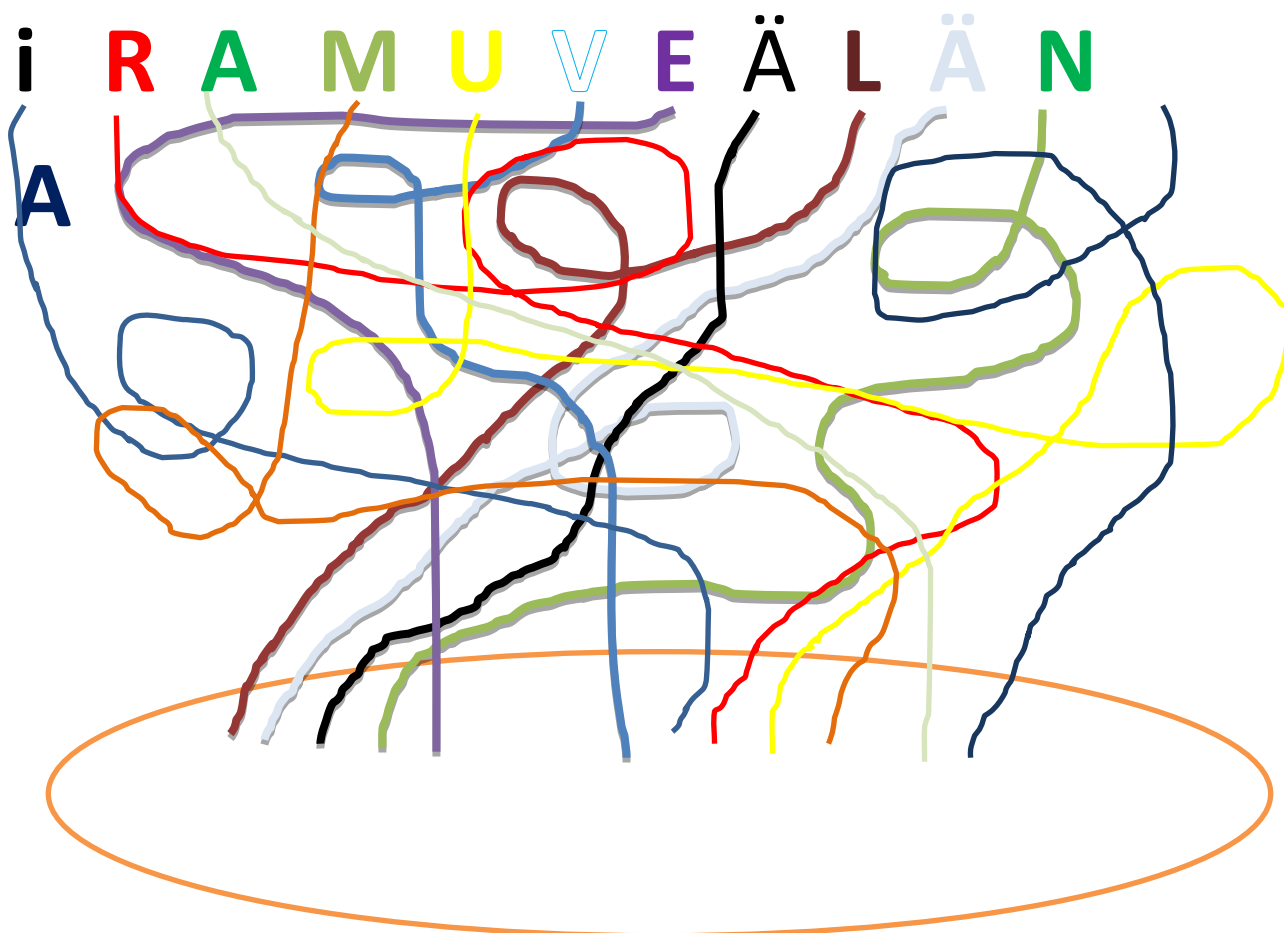
1 MINU KODUMAAKOND

1. LOE MIDA LAPSED SINULT KÜSIVAD.

MILLISES MAAKONNAS SINA
ELAD ?

2. LAHENDA ÜLESANNE JA SAAD TEADA MIDA SA NEILE PEAD
VASTAMA.

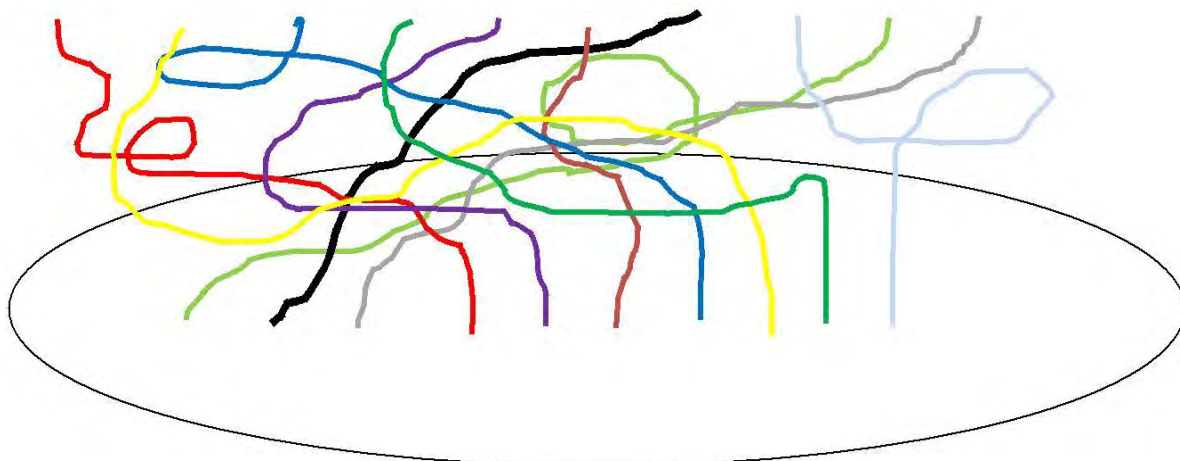
1. LOE MIDA LAPSED SINULT KÜSIVAD.

ARVA ÄRA MILLISES
MAAKONNAS ON MEIE
KODU?

2. LAHENDA ÜLESANNE JA SAAD TEADA VASTUSE.

V M U A I R D A I A

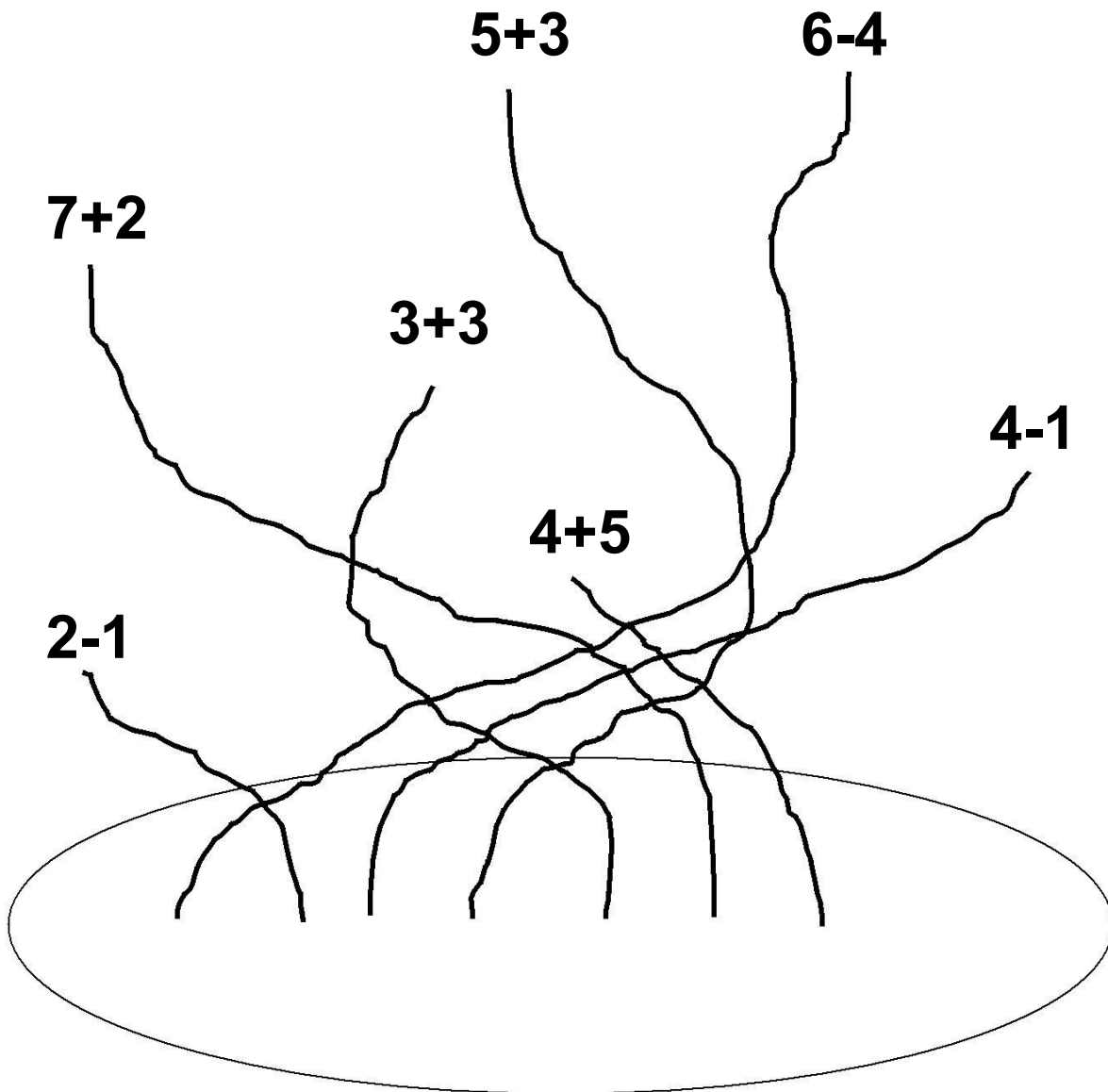

1. LOE JA ARVA MILLISE MAAKONNA VAPPI
KIRJELDAVAD LAPSED.

**SELLE MAAKONNA VAPP ON
SININE, VAPIL ON KINDLUS
TORNIGA JA KAKS RISTIS
MÕÕKA.**

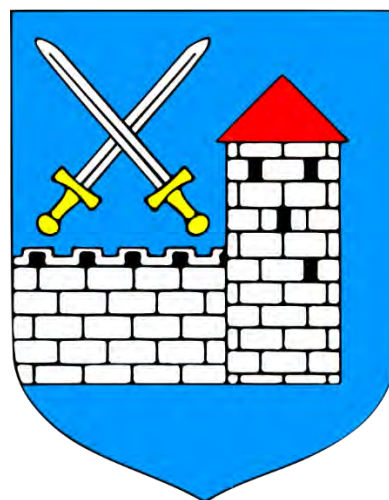
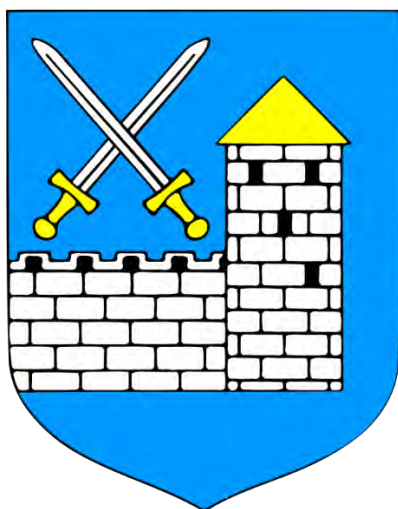
2. OMA VASTUSE ÕIGSUST SAAD KONTROLLIDA SELLE ÜLESANDE LAHENDAMISEGA.

i	R	M	A	U	V
1	3	6	9	8	2

Vastus: Virumaa

1. LEIA SARNASUSED JA ERINEVUSED IDA-VIRU JA LÄÄNE-VIRU MAAKONNA VAPIL.

2. LEIA SARNASUSED JA ERINEVUSED IDA-VIRU JA LÄÄNE-VIRU MAAKONNA LIPUL.

Virumaa pusle

Virumaa kontuurkaart prinditakse A3 lehele (2 tükki).

Hea on kleepida väljaprintitud kaart tugevamale papi alusele (hästi sobib keskkonnasäästlikkust silmas pidades A3 joonistusploki kaas).

Ühe kaartidest võiks lamineerida.

Üks kaart lõigatakse valdade piirjooni pidi lahti (kuna valdade piirid on päris käänulised, on mõistlik, et õpetaja teeb ise selle lõikamise töö ära).

Oluline on, et kaart ei ole lõigatud suvalisteks geomeetrilisteks kujunditeks vaid just nimelt nii, et iga vald on just sellise kujuga nagu ta päriselt on.

Virumaa pusle kasutamine töös lastega

Erinevate valdade kujutiste uurimine (Mida see Sulle meenutab – looma, lindu, jne?).

Jutukeste koostamine. Kas leiad omavahel sarnaseid valdade kujutisi? Millepoolest nad on sarnased, mille poolest erinevad?

Millise geomeetrilise kujundiga on valdade kujutised sarnased? Millised on suuremad, millised väiksemad vallad? Järjesta valdade kujutised suuruse järgi.

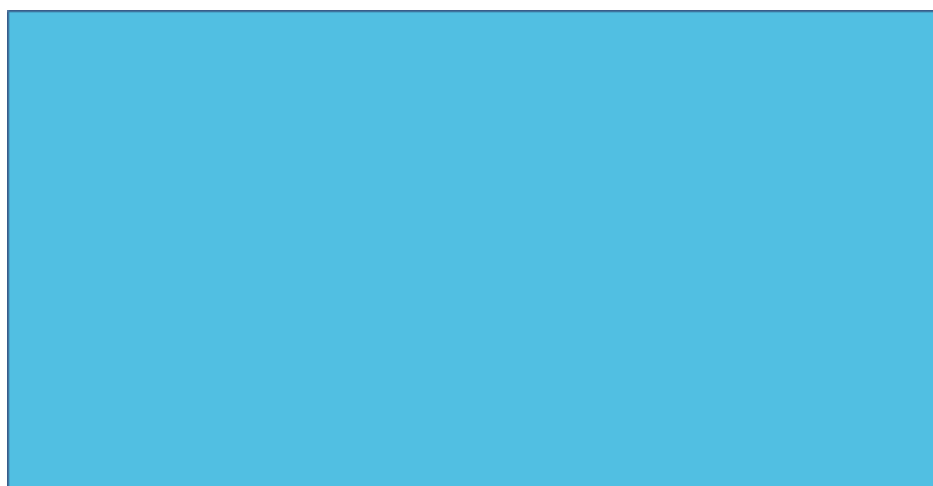
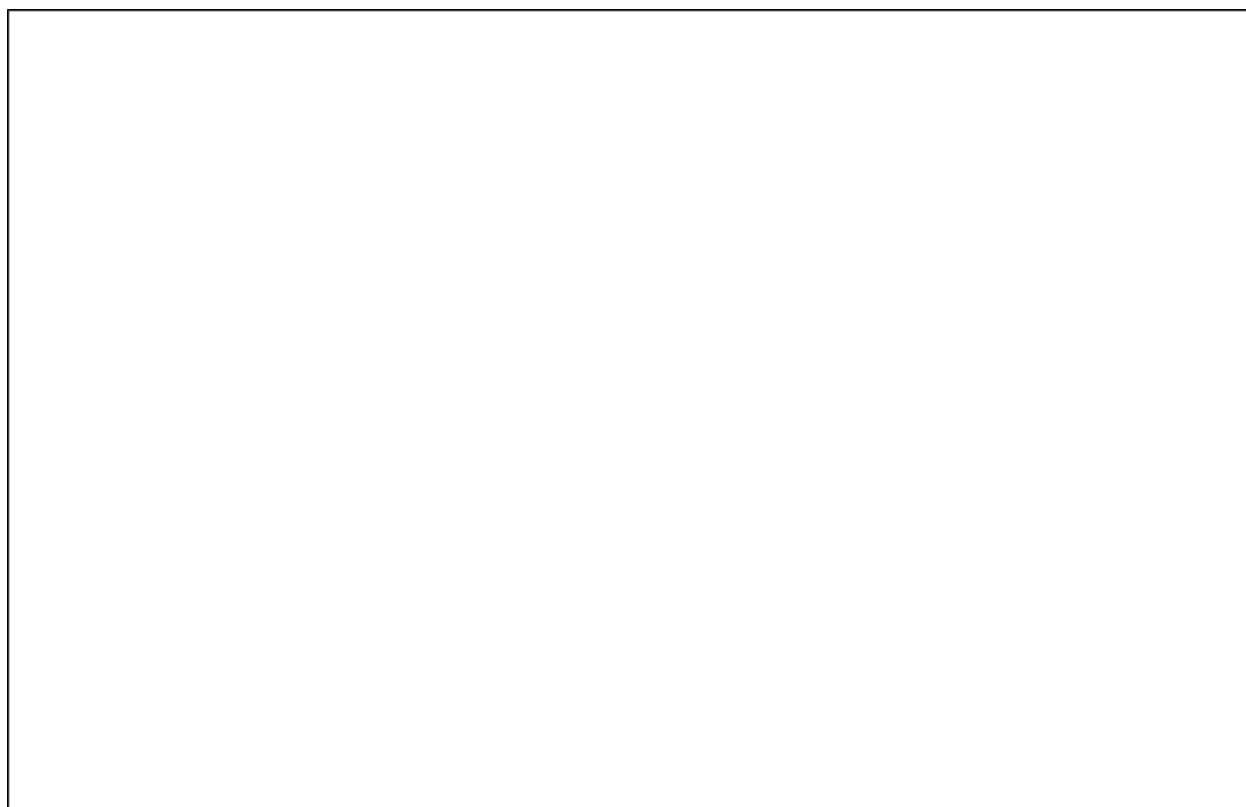
Valdade loendamine.

Valdade kokkusobitamine pusle kokkupanemise põhimõttel, et moodustuks Virumaa.

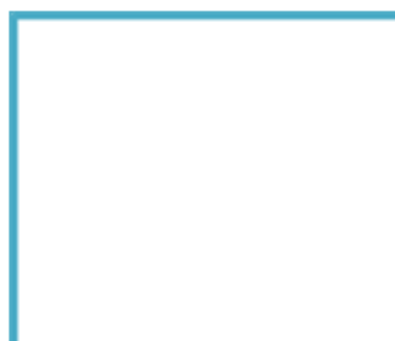
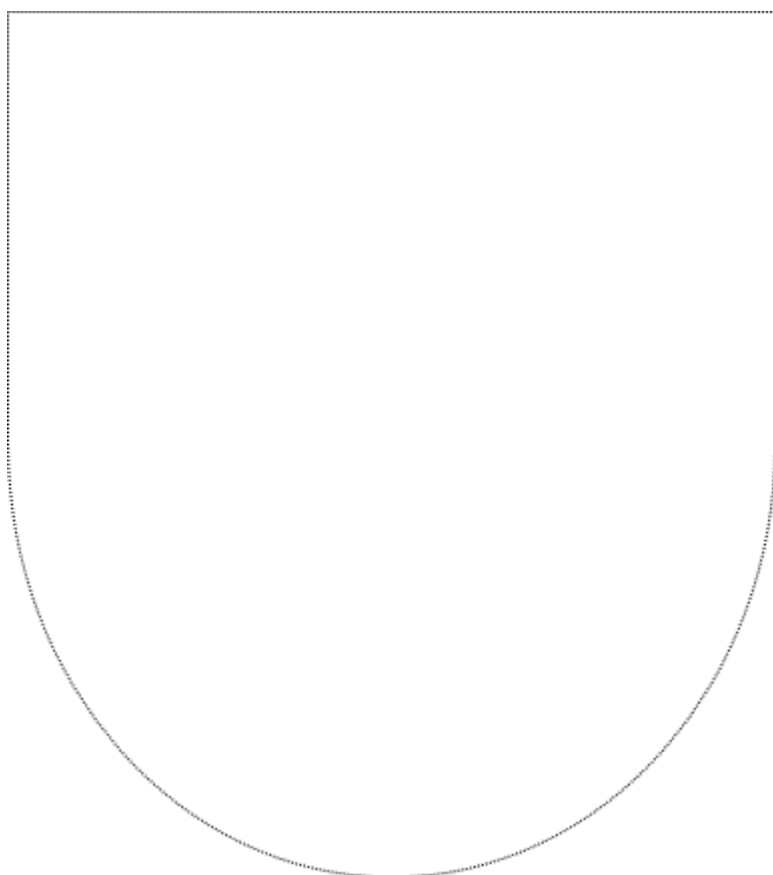

1. LÕIKA JA KLEEBI

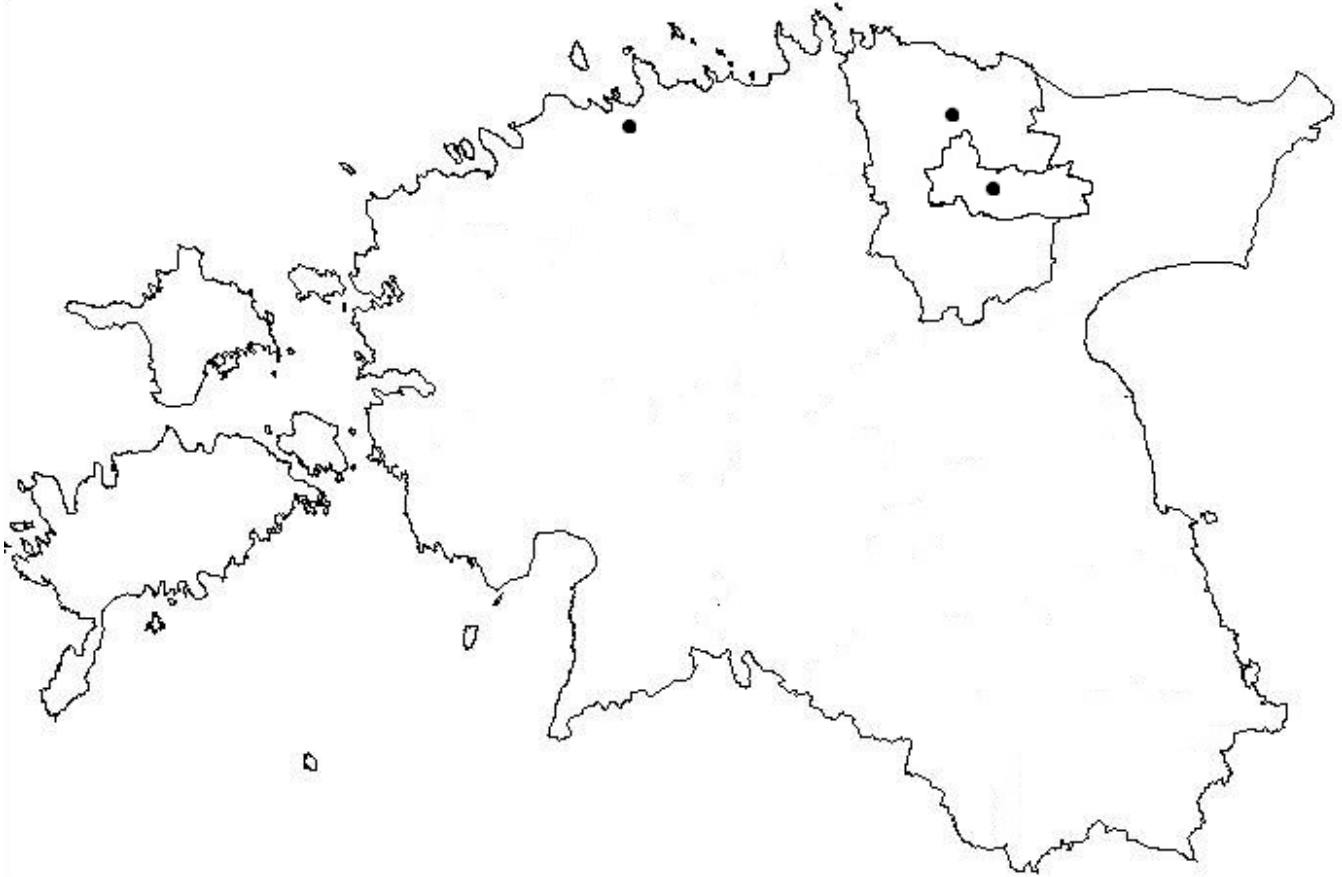

LÕIKA, KLEEBI JA VÄRVI!

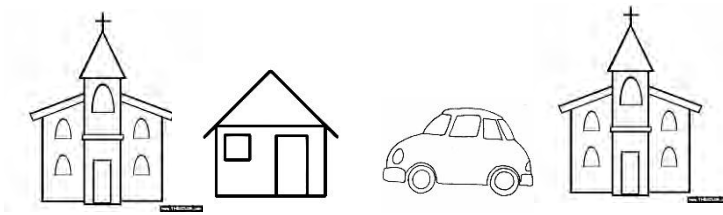

- 1) OTSI JA ÜHENDA JOONEGA VINNI
RAKVERE
TALLINN

- 2) VÄRVI: VINNI VALD ROHELISEKS
LÄÄNE-VIRUMAA KOLLASEKS
EESTIMAA TRIIBULISEKS
- 3) MÄRGI KAARDILE OMA KODUKOHT
- 4) JUTUSTA KASUTADES MÕISTEID VÄIKE, SUUR, KÕIGE SUUREM

1) MIS JÄRGNEB? NIMETA JA JOONISTA

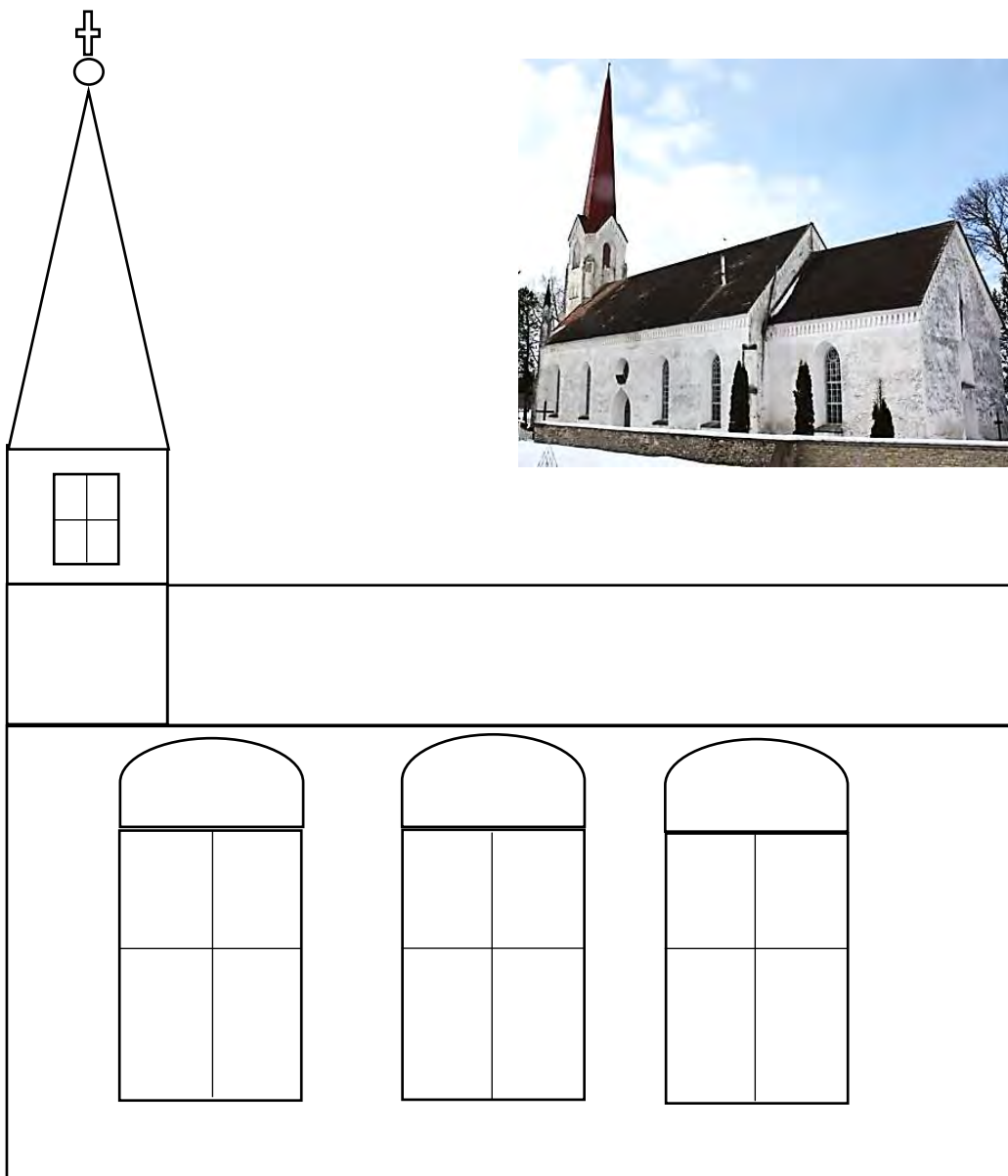

2) VÄRVI EHTISED

3) NIMETA GEOMEETRILISED KUJUNDID

4) JOONISTA GEOMEETRILISTEST KUJUNDITEST KIRIK

- 1. OTSI JA NIMETA GEOMEETRILISED KUJUNDID**
- 2. LOENDA GEOMEETRILISED KUJUNDID**
- 3. VÄRVI KOLMNURGAD PUNASEKS**
- 4. VÄRVI VÄIKESED RISTKÜLIKUD KOLLASEKS**
- 5. VÄRVI SUURED RISTKÜLIKUD PRUUNIKS**

1. LEIA IGA EHITISE JAOKS PUUDUV TÄHT VÕI TÄHED.

L□ STEAED

K□ RIK

K□ L

KAUPL□ S

S□ LTSIMAJA

M□ SEUM

B□ SSIJAAM

OO

A

I

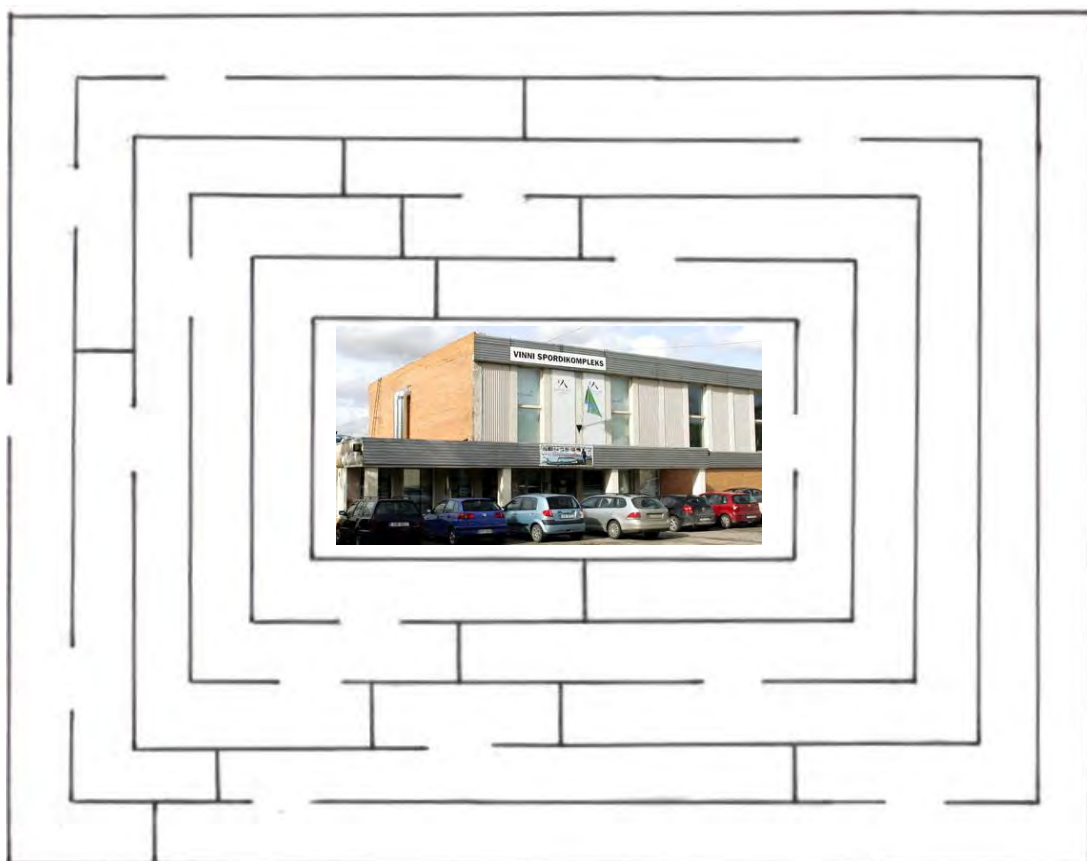
U

E

UU

U

2. VALI EELMISEST ÜLESANDEST EHITIS, MIS SULLE KÕIGE ROHKEM MEELDIB JA JOONISTA.

- 1. KES ON PILDIL?**
- 2. MIS HOONE ON PILDIL?**
- 3. AITA BARUTOL LEIDA TEE SPORDIHOONESSE.**

1.HÄÄLI, ÜHENDA SÕNA SOBIVA PILDIGA.

KAHUR

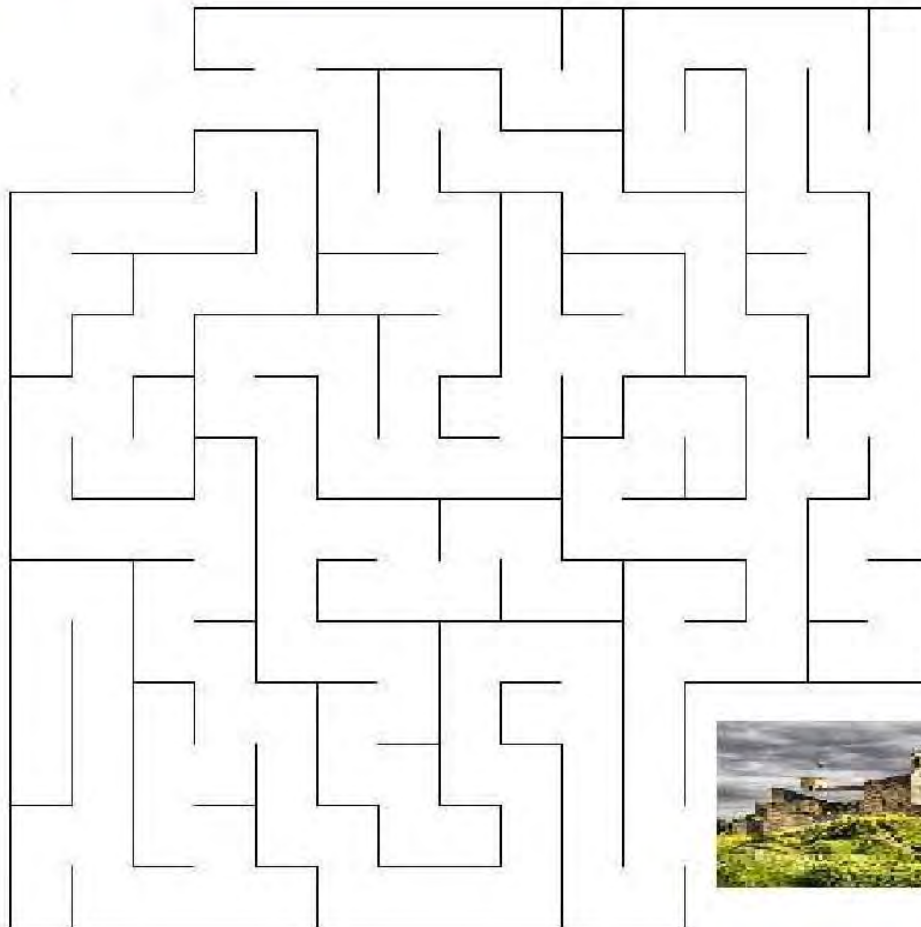
LINNUS

TARVAS

1. LEIA TEEKOND TARVA JUUREST LINNUSESSE.

ALLIKAD:

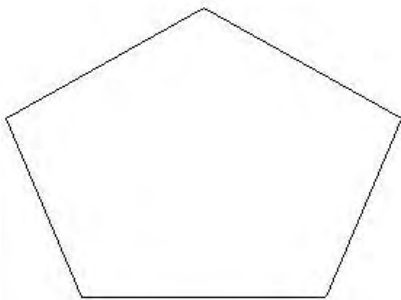
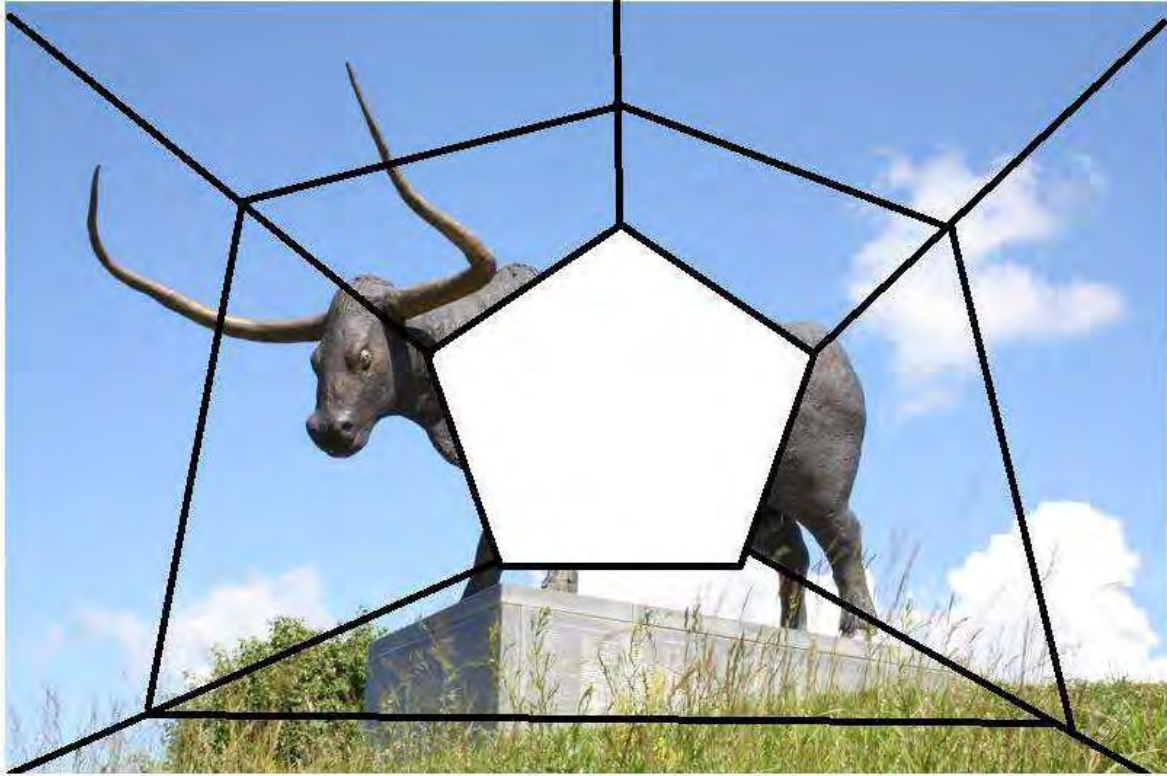
https://cache.osta.ee/iv2/auctions/1_1_11917807.jpg (kahur)

<http://klassileht.ee/wp-content/uploads/2011/04/rakvere-linnus.jpg> (Rakvere linnus)

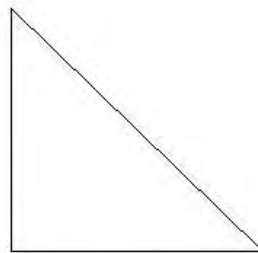
[http://www.puhkuseestis.ee/bw_client_files/puhkus_eestis/public/ss_sightseeing_img/magick.php/846_1019_IMG_2267.JPG?resize\(800x600\)](http://www.puhkuseestis.ee/bw_client_files/puhkus_eestis/public/ss_sightseeing_img/magick.php/846_1019_IMG_2267.JPG?resize(800x600)) (tarvas)

<https://liisnogo.files.wordpress.com/2014/04/labc3bc.jpg> (labürint)

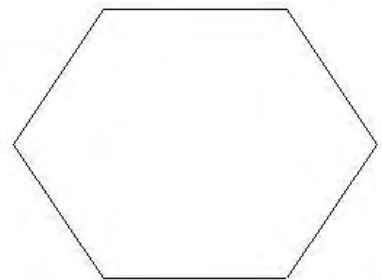
1. LEIA SOBIV KUJUND. KIRJUTA SELLE NUMBER PILDILE.

1.

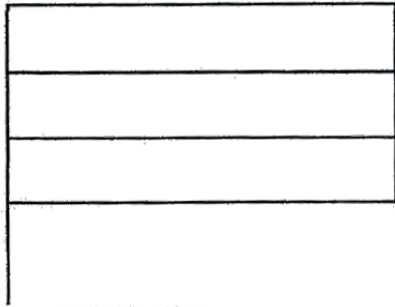

2.

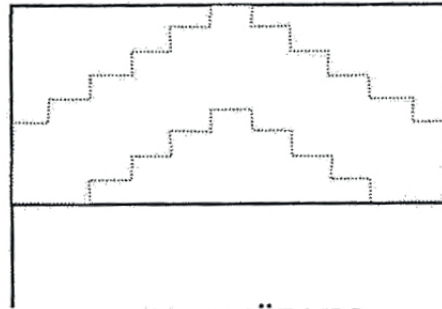

3.

1. VÄRVI EESTI LIPP JA SILLAMÄE LINNA LIPP.

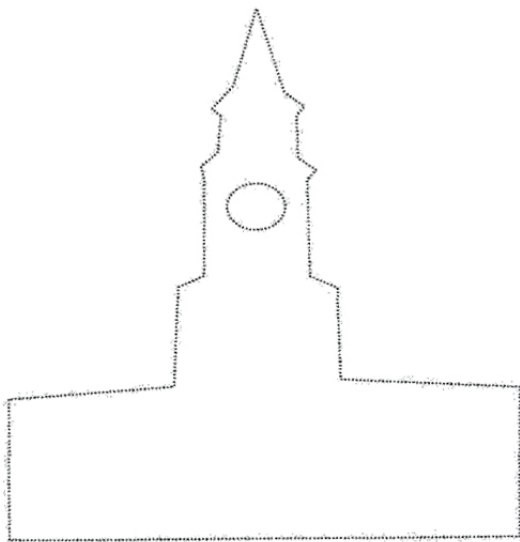

EESTI LIPP

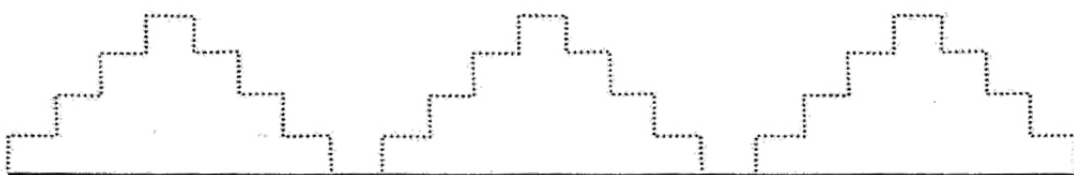
SILLAMÄE LIPP

SININE TAEVAS
SEAL HELLITAV PÄIKE,
SEE ON MU KODU
SILLAMÄE VÄIKE

SILLAMÄE
LINNAVALITSUS

JOONISTA LAEV
MERELE:

VIRUMAAL ON VAHVA!

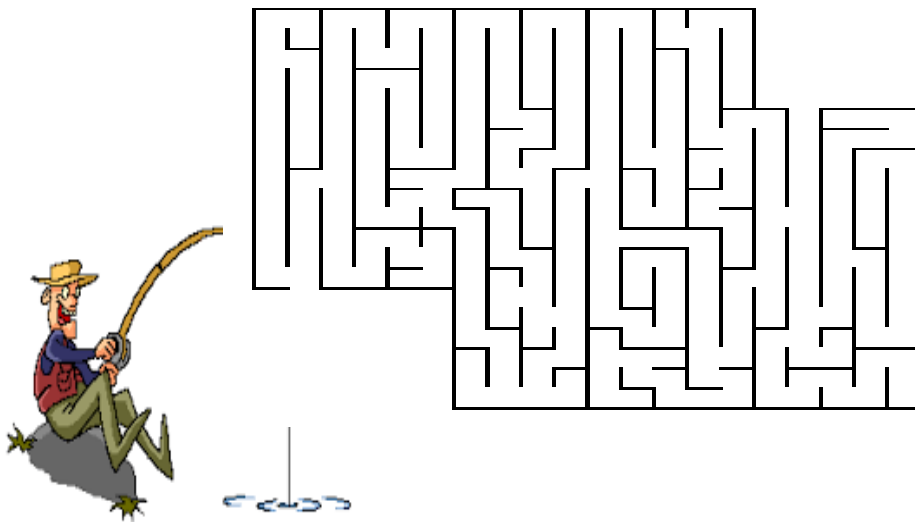
II MINU KODUKOHA LOODUS

1. VALGEJÕGI ON TUNTUD KALASTAMISKOHT. LEIA PILTIDELT, MIDA VÕTAB KALAMEES KALALE MINNES KAASA.

2. MILLISED ESEMED VÕTAKSID SA VEEL KALALE MINNES KAASA. JOONISTA NEED.

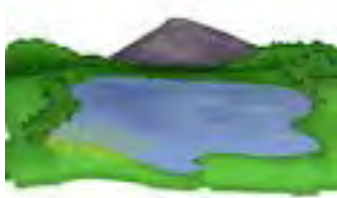
3. AITA KALAMEEST KALA PÜÜDA.

Töölehe koostamisel kasutatud allikad:

A. Järvekülg. Eesti jõed. Tartu, 2001; Eesti jõgede ja järvede seisund ning kaitse. Tallinn, 1994;
<http://www.tapa.ee/kaart>; www.bibliotekar.ru/7-parki-i-zakazniki/28.htm

1. ÜHENDA PILT SÕNAGA.

MERI

JÄRV

JÕGI

1. VALI ANTUD SÕNADEST RISTSÕNASSE SOBIV SÕNA (Koht Tapa vallas, kus asub lasteaed)

VAHAKULMU MOE LEHTSE JÄNEDA IMASTU

2. MIS ON PILDIL?

.....

3. NIMETA VALGEJÕES UJUV KALA.

.....

4. MILLISED VALGED VEELINNUD ELAVAD VALGEJÕEL?

.....

5. MIS ON PILDIL?

.....

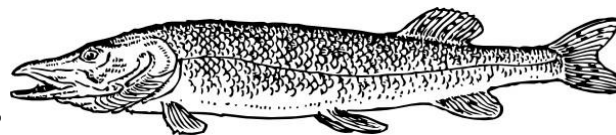

6. MIDA KALA TEEB VEES?

.....

7. MIS ON KALAMEHEL KALAL KAASAS?

.....

8. MIS KALA ON PILDIL?

.....

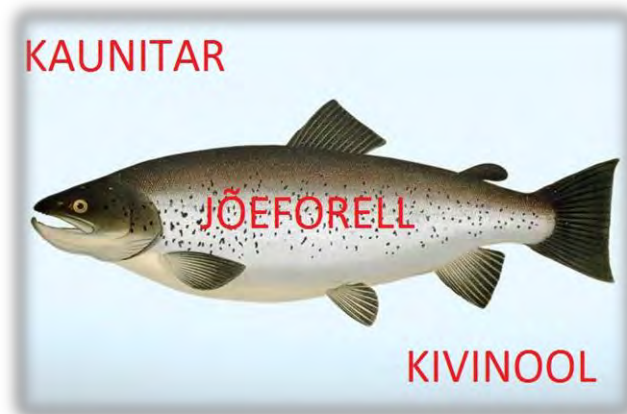
9. MILLINE ROHELINE VEETAIM KASVAB VEES?

.....

2. LAHENDA RISTSÕNA. KIRJUTA SÕNAD ÜLEVALT ALLA JA SAAD TEADA JÕE NIMETUSE TAPA VALLAS.

			3.						
			F	4.				8.	9.
	2.				5.	6.			
	1.						7.	U	
VASTUS									
		L			S				K
				D					
		T							
		K							
		L							
		P							

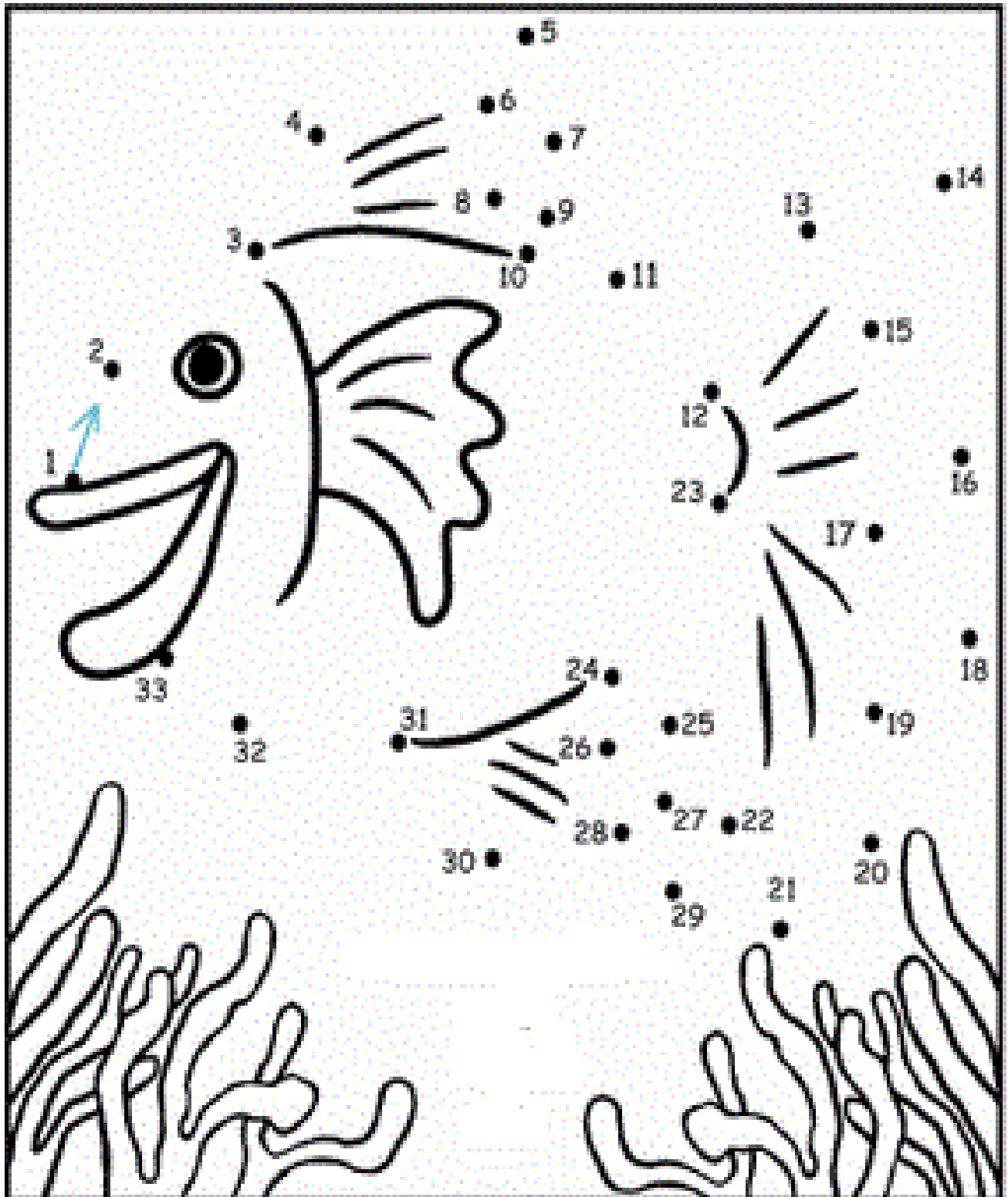
„ÜKS KALA, MITU NIME“. LOE KALADE RAHVAPÄRASEID NIMETUSI. MILLINE KALA NIMI MEELDIB SULLE? TÕMBA SELLELE SÕNALE RING ÜMBER.

ÜHENDA KALA PEA JA SABA, ET TEADA SAADA KALA NIMI.
KIRJUTA KALANIMI ÄMBRI PEALE.

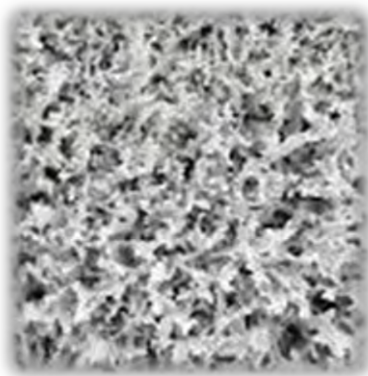
ÜHENDA PUNKTID JA VÄRVI

1. LEIA SAMASUGUNE, ÜHENDA JOONEGA JA VÄRVI.

ROHEVETIKAS

VESISAMMAL

2. LOE JA JOONISTA VASTUS KÜSIMUSELE.

- MIS ON MADAL JA ROHELINE VAIP VEES?
- MIS ON ROHELISED JA PIKAD JUUKSED VEES?

3. LOE JA LISA MITMUSE TUNNUS.

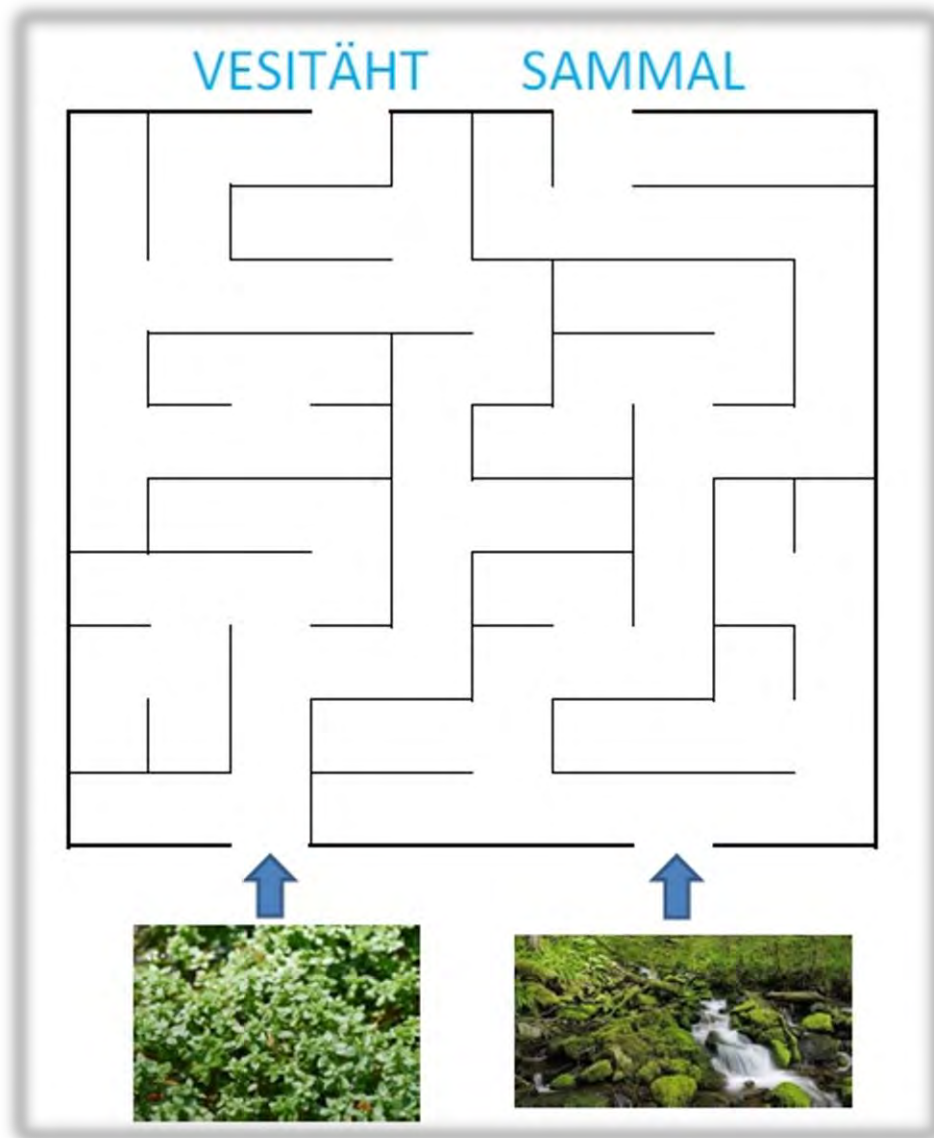
SAMMAL SAMB....

JÕGI JÕ.....

VETIKAS VETI....

VESI VEE.....

„LEIA ÕIGE TEE“. LEIA VEETAIMELE VASTAV NIMI, LIIKUDES MÖÖDA LABÜRINTI.

I.Õun kasutas töölehtede 2-9 koostamisel järgmisi allikaid: Valker, T. Väike veelinnuraamat Tallinn, Maalehe raamat, 2006; Järvekülg, A. Eesti jõed Tartu Ülikooli Kirjastus, 2001; Kendla, M. Eestikeelsed kalanimetused: teadusliku versus rahvapärased; http://www.folkloore.ee/tagused/nr_57/Endla.Pdf; <http://e-ait.tlulib.ee/358/1/Endla-mari:pdf> lusat jõge; clipartpanda.com; dreamstime.com; fotosearch.com; clipartof.com; cleanclipart.com; clipartlord.com; commons.wikimedia.orgFile:Vahakulmu Pilt „Kalamees“ – URL <https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/fisherman-vector-446914>; https://et.wikipedia.org/wiki/Harilik_vesit%C3%A4ht

KESKKONNAAMET

LAHEMAA RAHVUSPARGI, EESTI SUURIMA JA VANIMA KAITSEALA, METSAD ON PEAMISELT MÄNNIMETSAD.

SIISKI LEIDUB KA PAIKU, KUS KASVAVAD LEHTPUUD JA SUVEL ON SEASED METSAALUSED ÜSNA HÄMARAD, SEST PÄIKESEVALGUS LÄBI PUULEHTEDE TUNGIDA EI SUUDA.

LAHEMAA

RAHVUSPARK

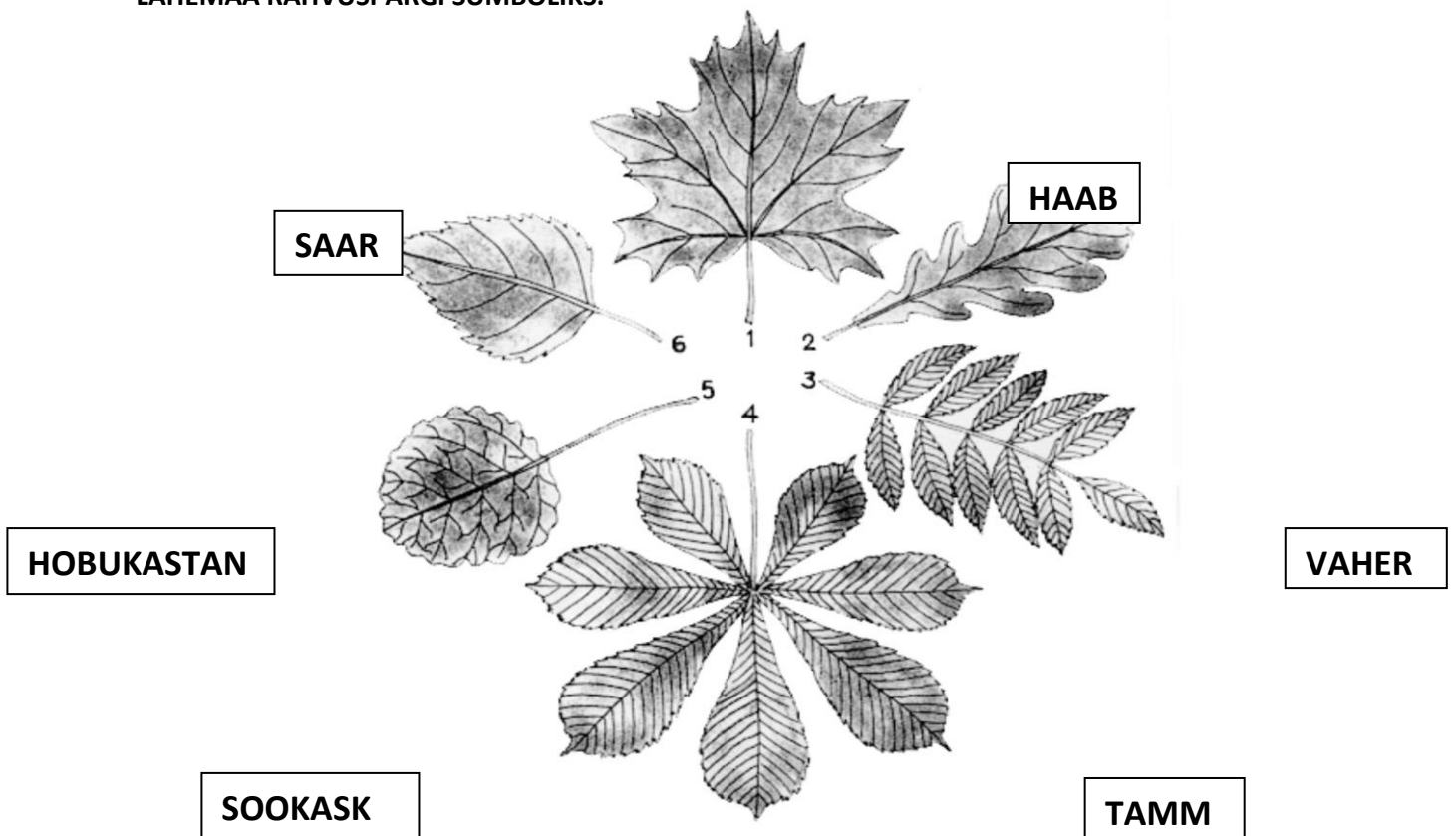
ÜLESANNE

1. MILLINE LEHT MILLISEL PUUL?

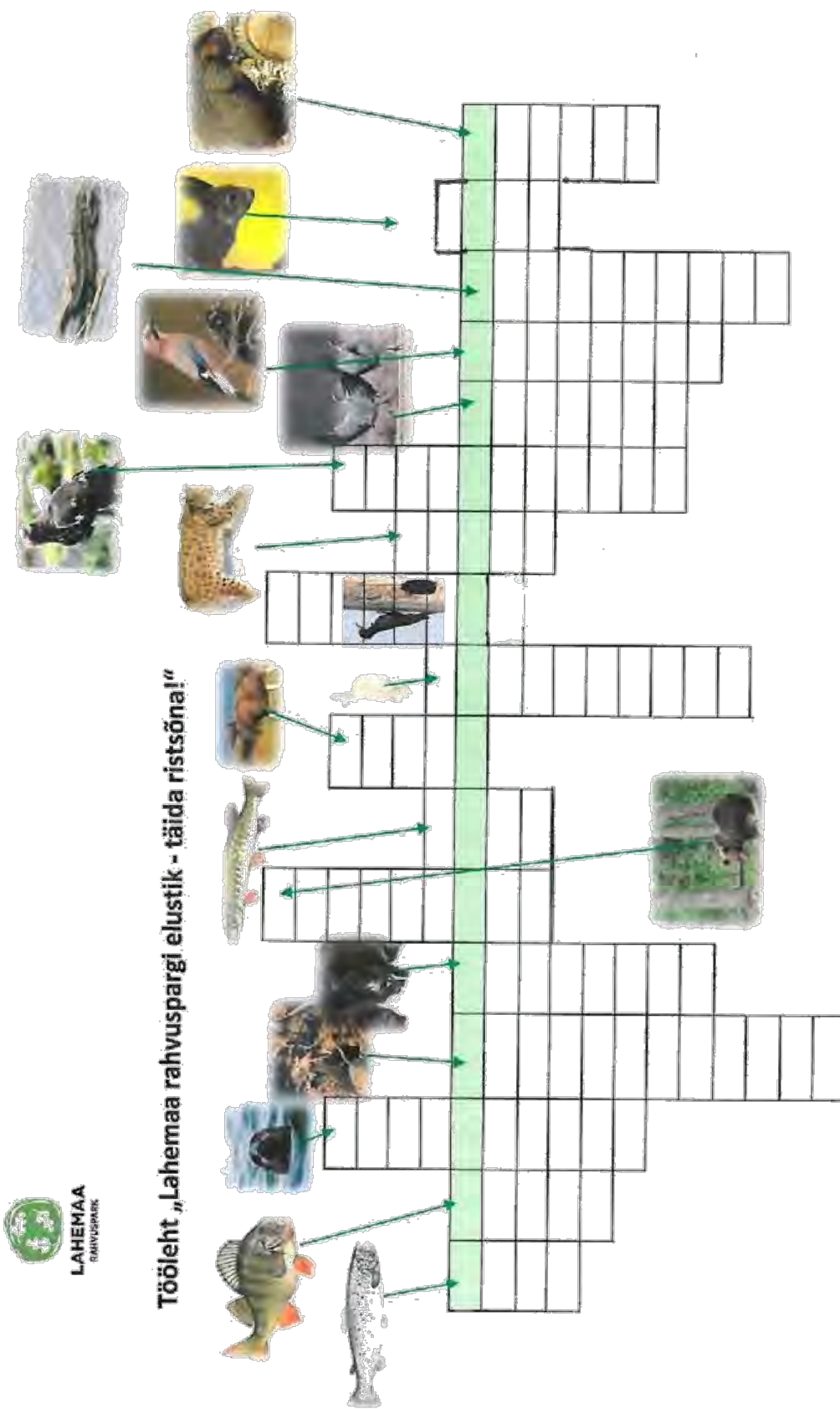
VII KOKKU PUULEHT PUU ÕIGE NIMEGA!

2. MILLISE PUU LEHED ON LAHEMAA RAHVUSPARGI SÜMBOLIKS?

ARUTLE SELLE PUU TÄHTSUSE ÜLE JA LEIA VASTUS, MIKS ON JUST SELLE PUU LEHED LAHEMAA RAHVUSPARGI SÜMBOLIKS.

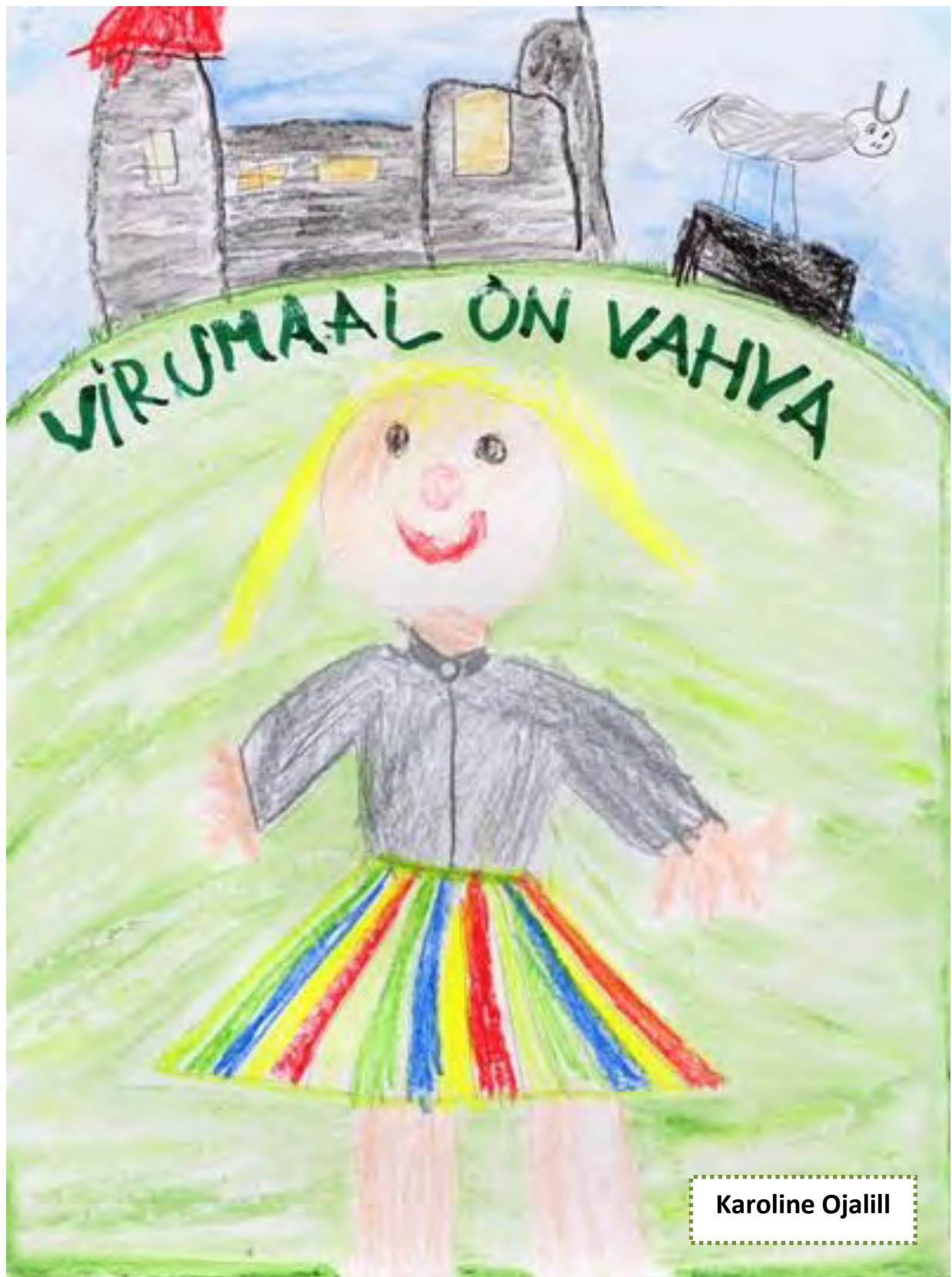
 Tööleht „Lahemaa rahvusparki elustik - täida ristõna!“

The crossword puzzle grid consists of 18 columns and 10 rows. A central vertical bar is shaded light green and occupies columns 7 through 12. Various animal and nature illustrations are placed around the grid, with arrows indicating the corresponding crossword cells. The illustrations include:

- Two fish: a perch and a whitefish.
- Two birds: a blackbird and a white-throated sparrow.
- Two mammals: a brown bear and a lynx.
- A reptile: a grass snake.
- A butterfly: a comma butterfly.
- A bird's nest with eggs.
- A silhouette of a person fishing.
- A mole.
- A fox.
- A tree trunk.
- A squirrel.
- A small insect.

Tööleht koostas: Keskkonnaamet | keskkonnanahhiduse spetsialist Liina Niinemägi

Karoline Ojalill

III RAHVAKULTUUR

1. VÄRVI VÖÖ MUSTER

2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	1	1	1		1							1			1	1	1		1	1
	1	1	1		1			1				1			1	1	1		1	1
1	1	1		1			1	1	1		1	1	1		1		1	1	1	1
1	1			1			1	1	1	1	1	1		1		1		1	1	1
1			1		1			1	1	1	1	1		1		1		1		1
		1			1	1	1		1	1	1		1		1		1		1	
	1				1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1			1	1	1			1	1	1		1	1	1		1		1	1	1
1			1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	1				1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
		1			1	1	1		1	1	1		1		1		1		1	
1			1		1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1			1				1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1		1			1	1	1		1	1	1		1		1	1	1	1
	1	1	1		1			1			1			1		1	1	1	1	1
	1	1	1		1			1			1			1		1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1		1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

1-TUME PUNANE 2- TUMESININE

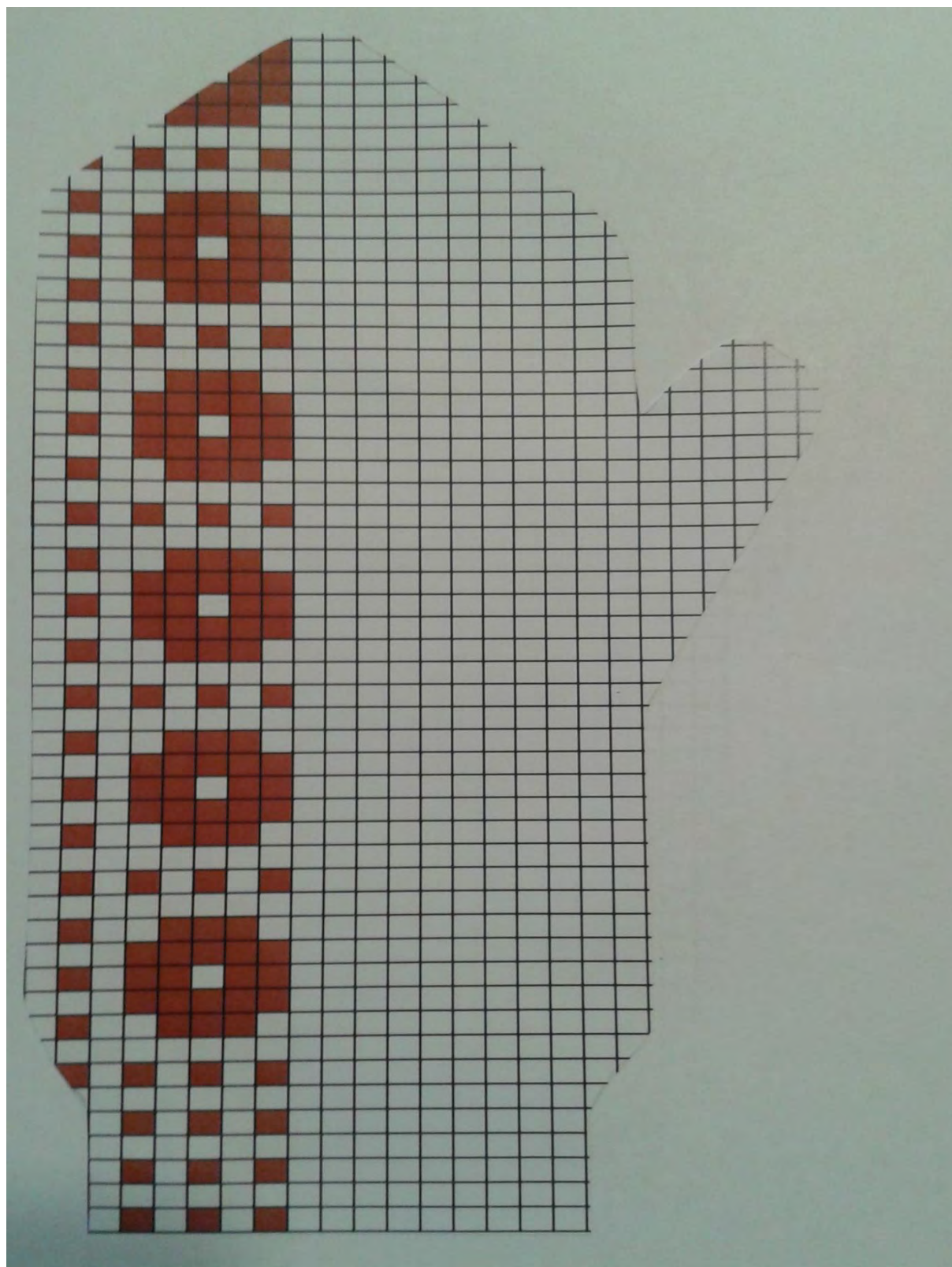
2. LEIA MILLISE VÖÖ MUSTER OLI PEIDUS?

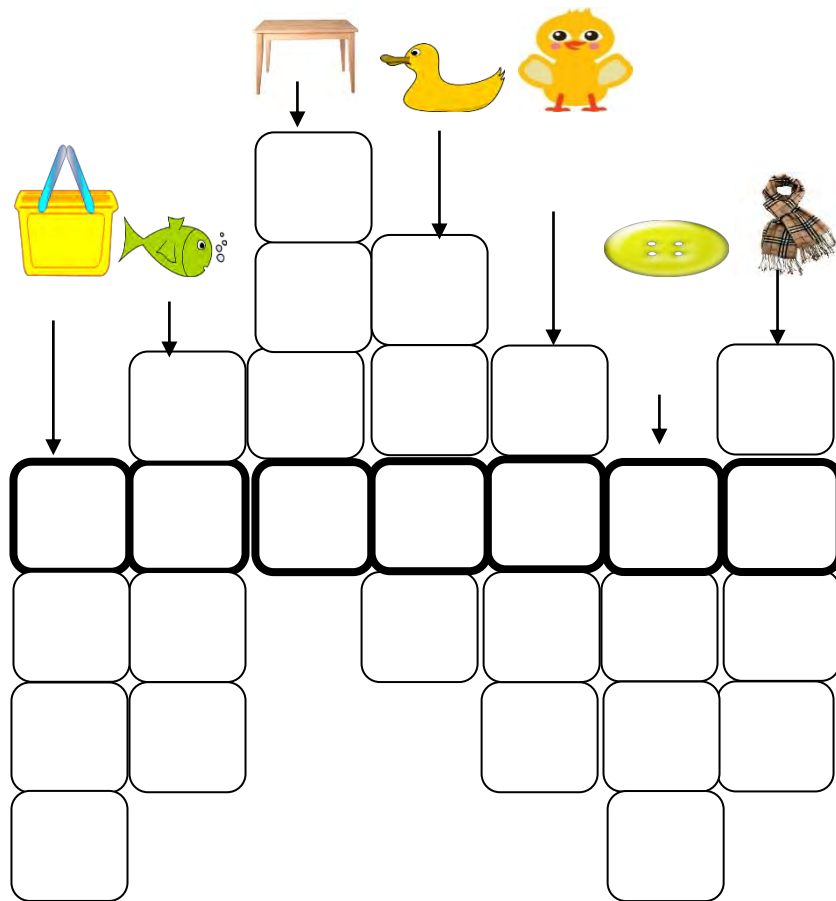
Vastus: AMBLA VÖÖD

E.Piht on kasutanud töölehtede 1-2c, 8 ja 11 koostamisel: T.Artla, A.Ojaste Kindakirju Viru-ja Võrumaalt 2000 Tallinn; K.Loite Virumaa seelikud 2013 Saara kirjastus; www.clipart.com; fotosid erakogust

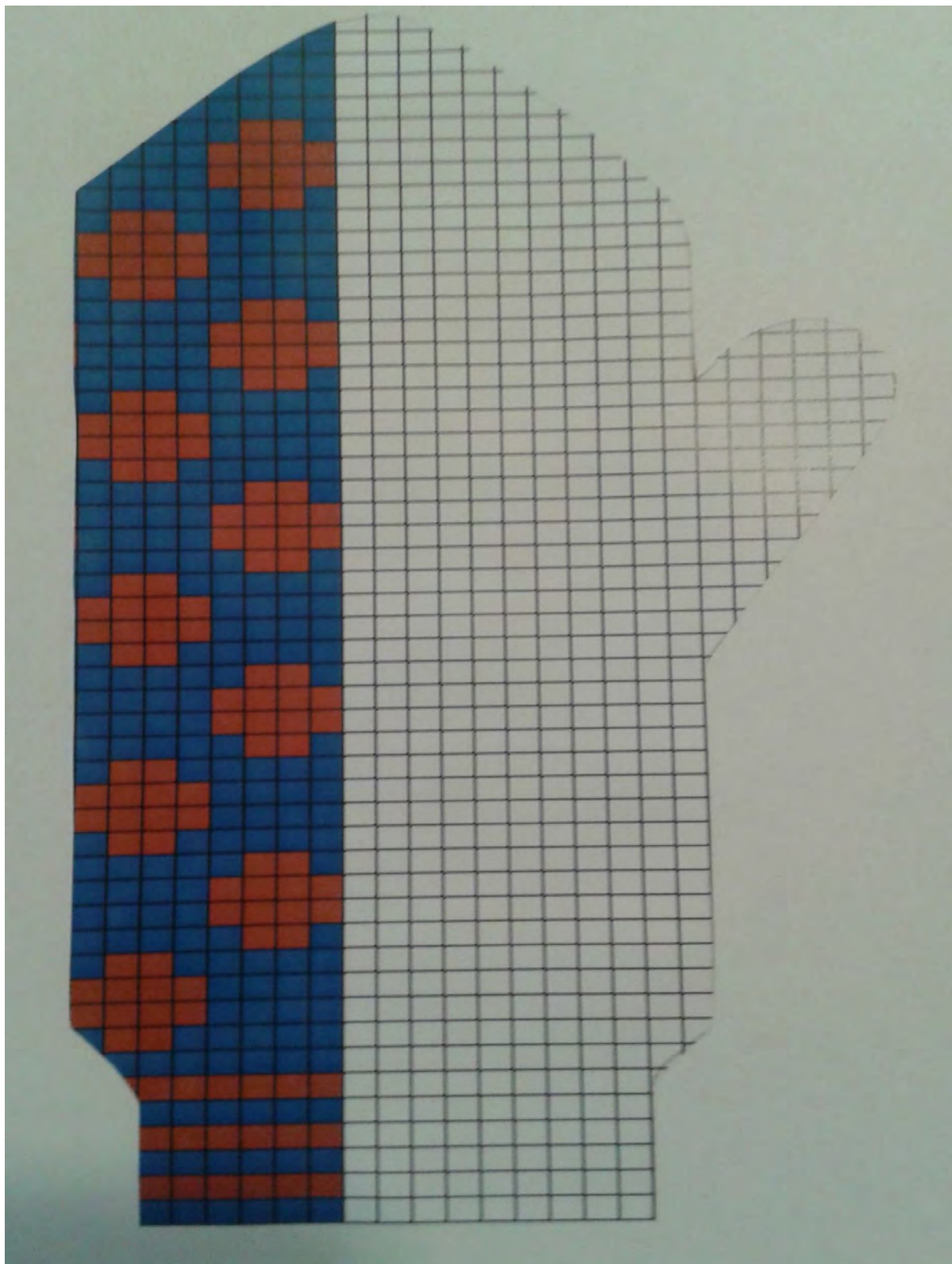
1. JOONISTA KINDA MUSTER LÕPUNI, KASUTA SAMASID VÄRVE.

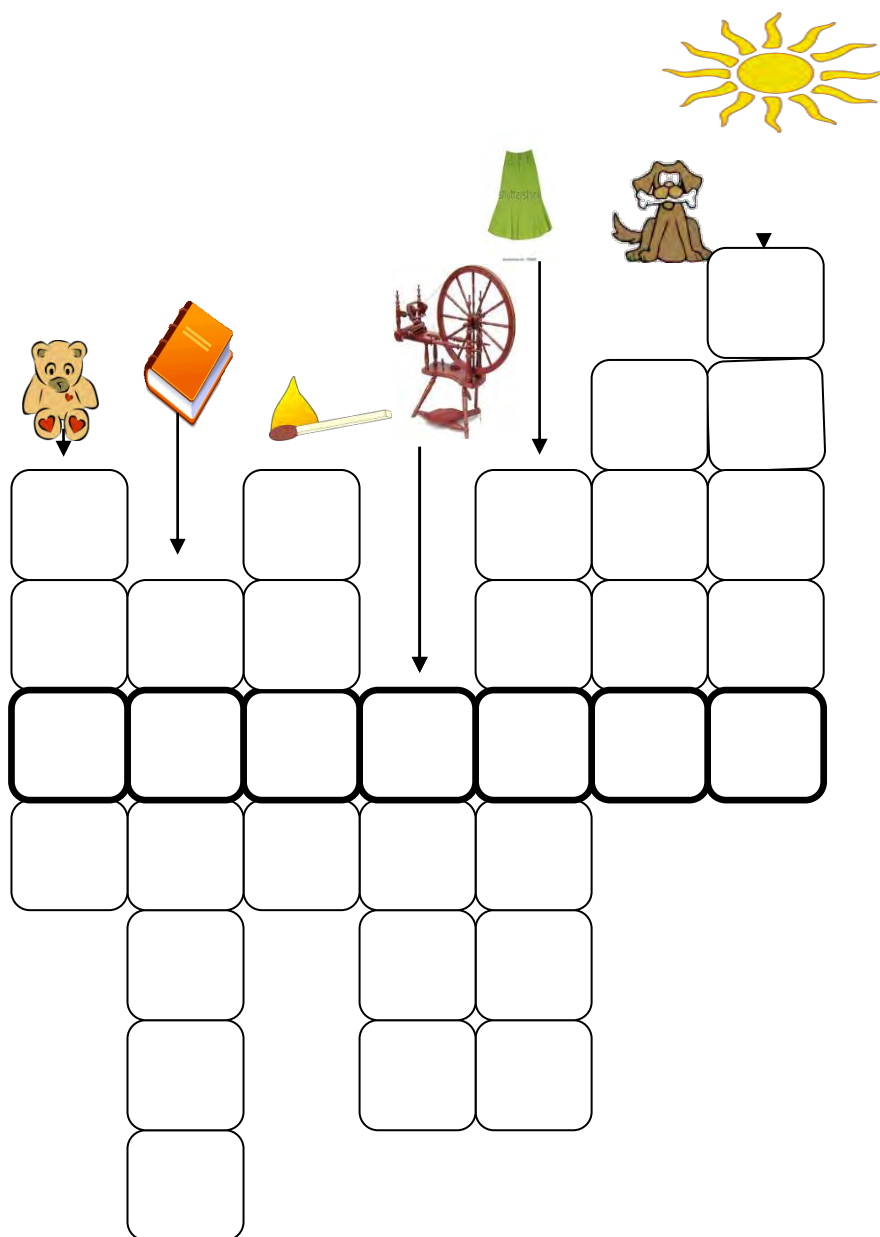
2. LAHENDA RISTSÕNA JA SAAD TEADA MIS
KIHELKONNA Mustriga kinda sa värvisid.

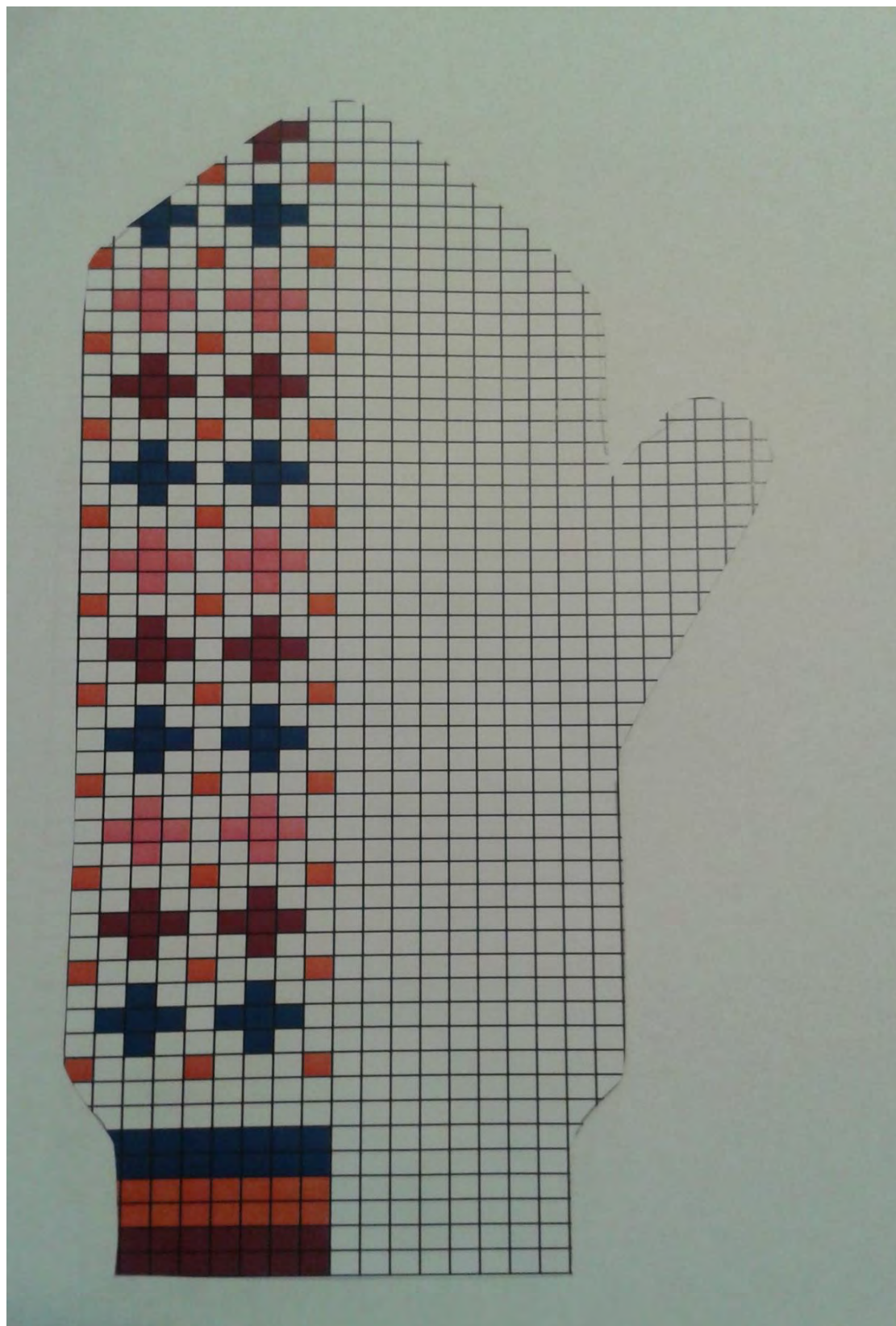
1. JOONISTA KINDA MUSTER LÕPUNI, KASUTA SAMASID VÄRVE.

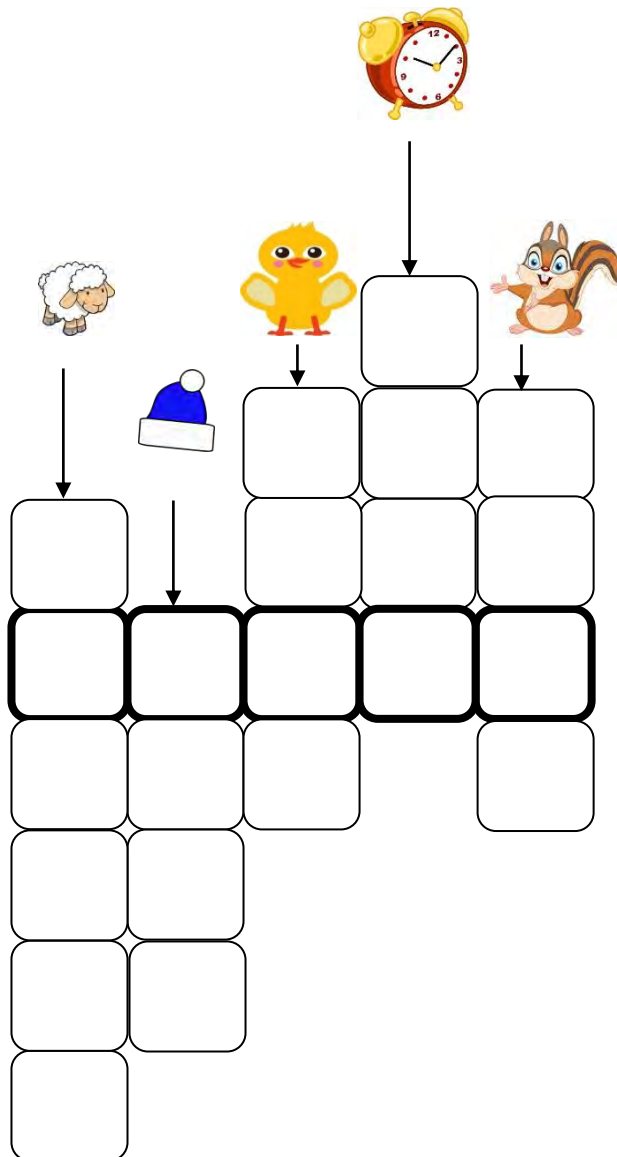
2. LAHENDA RISTSÕNA JA SAAD TEADA MIS
KIHELKONNA Mustriga kinda sa värvisid.

1. JOONISTA KINDA MUSTER LÕPUNI, KASUTA SAMASID VÄRVE.

2. LAHENDA RISTSÕNA JA SAAD TEADA MIS
KIHELKONNA MÜSTRIGA KINDA SA VÄRVISID.

LOENDA, LEIA JA VÄRVI IGAST REAST JÄRGNEVAD RUUDUD PRUUNIKS!

4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.																
3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.																
2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.,12.																
1.,2.,7.,12.,13.																
1.,2.,6.,8.,12.,13.																
1.,2.,5.,7.,9.,12.,13.																
1.,2.,4.,6.,8.,10.,12.,13.																
1.,2.,5.,7.,9.,12.,13.																
1.,2.,6.,8.,12.,13.																
1.,2.,7.,12.,13.,																
2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.,12.																
3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.																
4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.																
4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.																
3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.																
2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.,12.																
1.,2.,7.,12.,13.																
1.,2.,6.,8.,12.,13.																
1.,2.,5.,7.,9.,12.,13.																
1.,2.,4.,6.,8.,10.,12.,13.																
1.,2.,5.,7.,9.,12.,13.																
1.,2.,6.,8.,12.,13.																
1.,2.,7.,12.,13.,																
2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.,12.																
3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.																
4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.																

LOENDA, LEIA JA VÄRVI IGAST REAST JÄRGNEVAD RUUDUD PUNASEKS!

3.,11.													
2.,3.,4.,10.,11.,12.													
1.,2.,3.,11.,12.,13.													
2.,3.,4.,10.,11.,12.													
3.,4.,5.,9.,10.,11.													
1.,2.,4.,5.,6.,8.,9.,10.,12.,13.													
1.,2.,3.,5.,6.,7.,8.,9.,11.,12.,13.													
2.,3.,4.,6.,7.,8.,10.,11.,12.													
3.,4.,5.,7.,9.,10.,11.													
4.,5.,6.,8.,9.,10.													
5.,6.,7.,8.,9.													
6.,8.,													
5.,6.,7.,8.,9.													
4.,5.,6.,8.,9.,10.													
3.,4.,5.,7.,9.,10.,11.													
2.,3.,4.,6.,7.,8.,10.,11.,12.													
1.,2.,3.,5.,6.,7.,8.,9.,11.,12.,13													
1.,2.,4.,5.,6.,8.,9.,10.,12.,13.													
3.,4.,5.,9.,10.,11.													
2.,3.,4.,10.,11.,12.													
1.,2.,3.,11.,12.,13.													
2.,3.,4.,10.,11.,12.													
3.,11.													

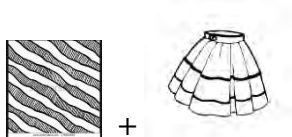
LOENDA, LEIA JA VÄRVI IGAST REAST JÄRGNEVAD RUUDUD PUNASEKS!

5.,11.																			
4.,5.,6.,10.,11.,12.																			
5.,6.,7.,9.,10.,11.																			
2.,6.,7.,8.,9.,10.,14.																			
1.,2.,3.,5.,6.,7.,9.,10.,11.,13.,14.,15.																			
2.,3.,4.,5.,6.,10.,11.,12.,13.,14.																			
3.,4.,5.,8.,11.,12.,13.																			
2.,3.,4.,5.,6.,10.,11.,12.,13.,14.																			
1.,2.,3.,5.,6.,7.,9.,10.,11.,13.,14.,15.																			
2.,6.,7.,8.,9.,10.,14.																			
5.,6.,7.,9.,10.,11.																			
4.,5.,6.,10.,11.,12.																			
5.,11.																			

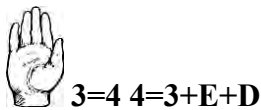
TÖÖJUHEND : Õpetaja jagab järjest suuliseid instruksioone, lapsed tegutsevad vastavalt. Lastele vajalikud vahendid: paber, harilik pliiats.

1. Joonista paberile suur ring;
2. Joonista suure ringi keskele väike ring;
3. Värv väike ring hariliku pliiatsiga ära;
4. Tõmba sirge joon ülevalt alla suurest ringist väikse ringini;
5. Tõmba sirge joon alt üles suurest ringist väikese ringini;
6. Tõmba sirge joon vasakult paremale suurest ringist väikese ringini;
7. Tõmba sirge joon paremalt vasakule suurest ringist väikese ringini;
8. Joonista ümber ringi suurele ringile toetuvad väikesed kaared;
9. Joonista ümber ringi väikesele ringile toetuvad väikesed sakid;
10. Kaunista ülejäänud sõle osad omal valikul väikeste ringide ja ristikestega.

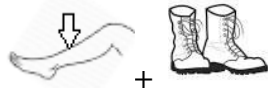
1. LAHENDA PILTMÕISTATUS. ESEMETELE, MIS KUULUVAD NAISTELE, TEE JUURDE PUNANE RING. ESEMETELE, MIS KUULUVAD MEESTELE, TEE JUURDE SININE KOLMNURK. ESEMETELE, MIDA VAJAVAD NII NAISED KUI MEHED, TEE JUURDE ROHELINE RUUT.

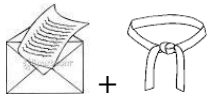
.....

.....

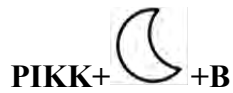
.....

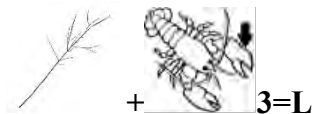
.....

.....

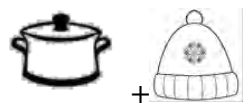
.....

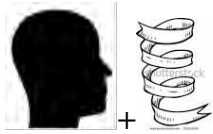
.....

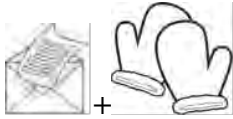
.....

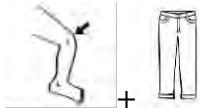
.....

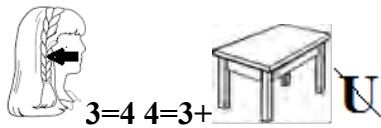
.....

.....

.....

.....

H.Lauk on töölehtede 3-7 ja 12 koostamisel kasutanud: E.Astel, 1998. „Eesti vööd“, kirjastus Ilmamaa, lk.100-102; K.Loite, 2013. „Virumaa seelikud“, Saara Kirjastus, lk.84-85.; A.Praakli, „Kirikindaid Virumaalt. Idapoolt servast“, voldik; <http://rahvaroivad.folkart.ee/et>

ÜLESANNE 1

ÜHENDA JOONEGA SÕNA JA RAHVARIIDE ESE

ÜLESANNE 2

MILLISED SÕNAD EI SOBI PILDI JUURDE? NIMETA.

SÕLG

VÖÖ

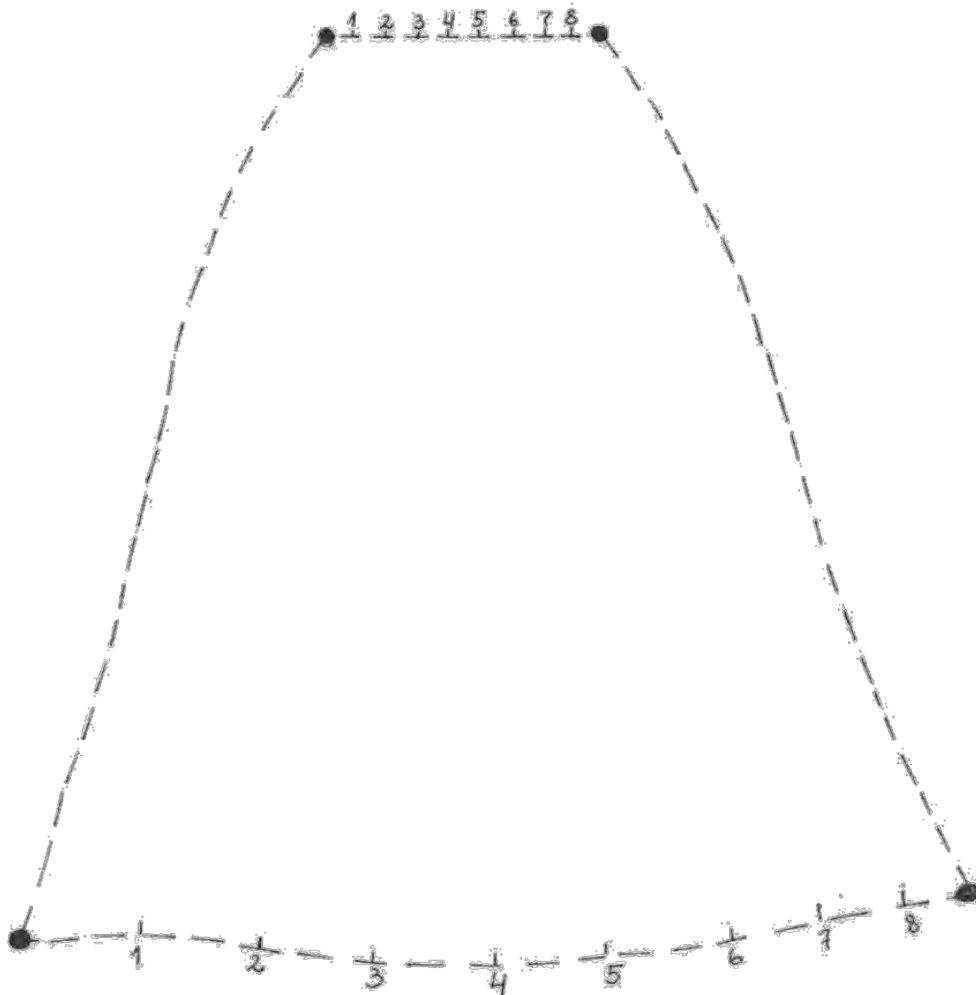
KÄISED

PLUUSE

SEELIK

MÄRK

1. JOONISTA PUNKTIST PUNKTI MÕÖDA PIIRJOONT.
2. ÜHENDA ÜHESUGUSED NUMBRID KASUTADES JOONLAUDA.
3. NIMETA, MIDA ON PILDIL KUJUTATUD?
4. LOENDA, MITU TRIIPU SAID RAHVARIIDE SEELIKULE?
5. VÄRVI RAHVARIIDE SEELIKU TRIIBUD KASUTADES VÄRVI RÜTMI 3-e VÕI 2-e VÄRVITOONIGA.

PILDIL ON KUJUTATUD VIRU-JAAGUPI RAHVARIIDEID

LOE SÕNA NING ÜHENDA ÕIGE RIIDEESEMEGA PILDIL:

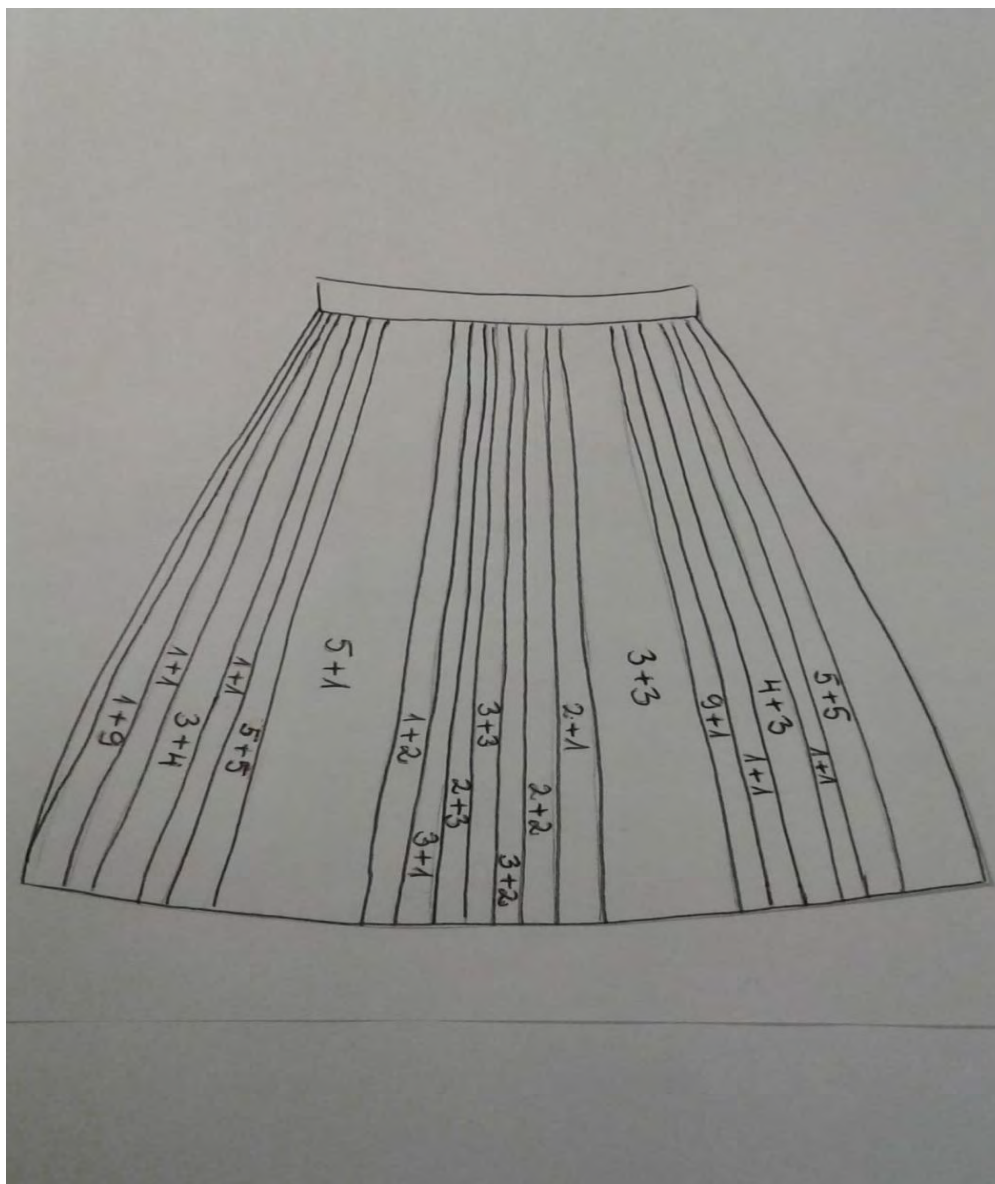
- PASTLAD
- PÕLVIKUD
- PÄRG
- MEHE SUVEMÜTS
- JAKK
- SEELIK
- VÖÖ
- KÄISED
- PÕLVPÜKSID

Joonis

<http://www.filateelia.ee/foorum/viewtopic.php?t=1590>

1. ARVUTA NING VÄRVI SEELIK.

2- HELE PUNANE

3- TUME ROHELINE

4- HELE ROHELINE

5- KOLLANE

6- VALGE

7-ROOSA

10- TUME PUNANE

2. MILLISE KIHELKONNA SEELIK OLI SIIN PEIDUS?

Kadrina

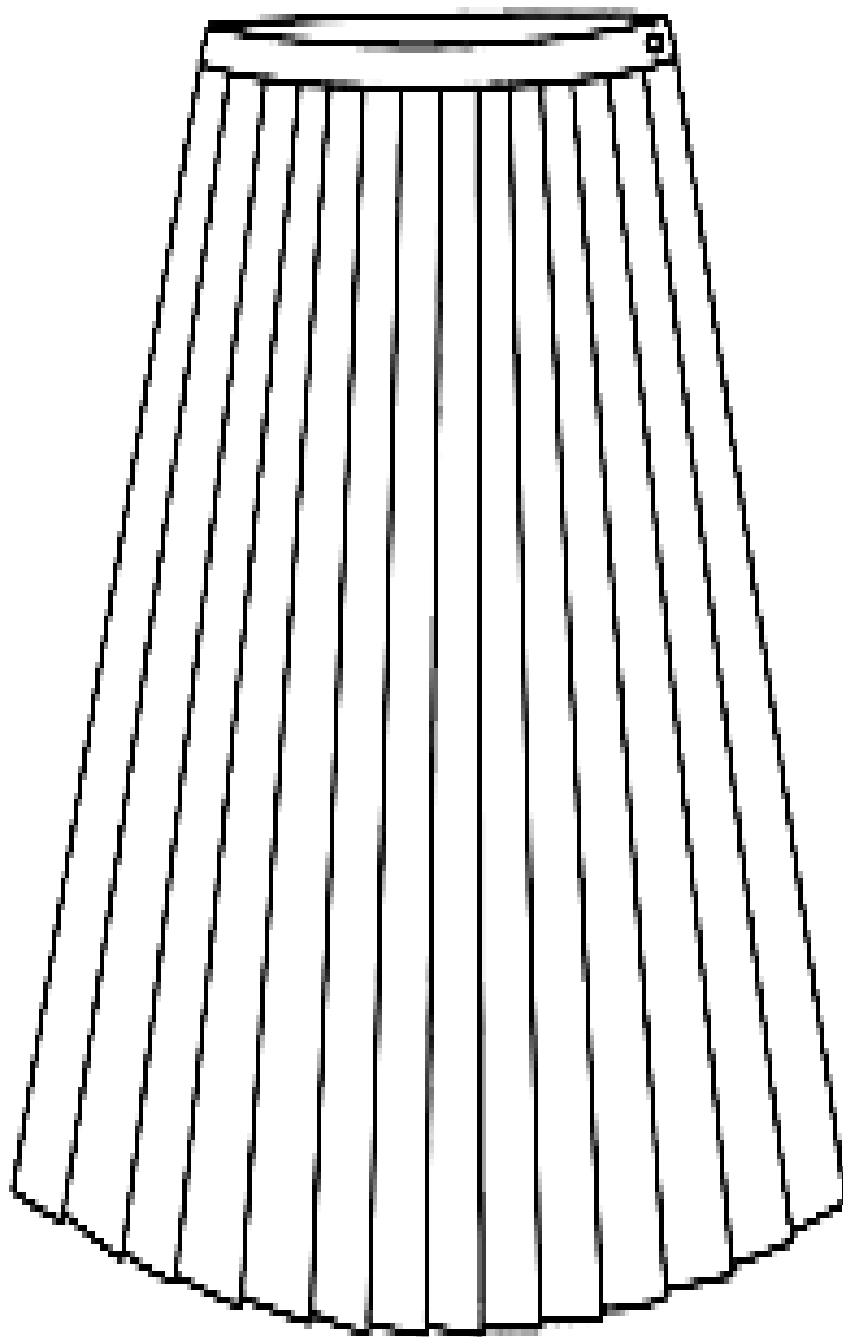

Rakvere

Ambla

1. MILLISEID VÄRVE NÄED OMA KIHELKONNA SEELIKUL. VÄRVI SAMADE VÄRVIDEGA PILDIL OLEVA SEELIKU TRIIBUSTIK!

ÜLESANNE 1. LEIA SÕNAD: HELESININE, HELEROHELINE, PRUUN, MUST, PUNANE, SININE, ROHELINE, VALGE, ROOSA, ORANŽ, KOLLANE

H	E	L	E	R	O	H	E	L	I	N	E
E	E	O	K	P	R	M	U	S	T	J	K
L	V	V	E	R	A	I	V	I	O	R	O
E	P	R	U	U	N	E	M	N	S	T	L
S	E	R	Ü	O	Ž	L	D	I	I	R	L
I	E	V	A	L	G	E	H	N	H	O	A
N	R	O	H	E	L	I	N	E	A	O	N
I	G	A	P	M	S	Õ	Ü	A	Ž	S	E
N	A	Ž	E	T	D	G	O	S	L	A	B
E	P	U	N	A	N	E	Ä	R	Õ	E	S

ÜLESANNE 2. LEIA SÕNAD: PUNANE, TUMEPUNANE, ROOSA, VALGE, MUST, SININE, KOLLANE, BEEŽ, HELEROHELINE, ROHELINE, TUMESININE, HELEROOSA

H	E	L	E	R	O	H	E	L	I	N	E
E	O	P	K	O	L	L	A	N	E	P	Ü
L	Õ	A	S	O	D	G	H	J	K	U	L
E	M	V	B	S	N	M	L	Ö	Ä	N	E
R	U	R	V	A	L	G	E	T	U	A	I
O	S	A	S	R	O	H	E	L	I	N	E
O	T	U	M	E	P	U	N	A	N	E	D
S	I	N	I	N	E	O	Ö	Ä	Ä	U	T
A	G	H	J	J	K	L	B	E	E	Ž	I
T	U	M	E	S	I	N	I	N	E	N	G

MILLIST VÄRVI EI LEIDU KUMMALGI SEELIKUL?

Tööleht 14. VANAAEGSED TÖÖRIISTAD Koostajad: Vinni lasteaed „Tõruke“ õpetajad

1. NIMETA TÖÖRIIST.
2. ÜHENDA JOONEGA, MIDA SELLEGA TEHA SAAB.
3. ÜTLE TÄISLAUSEGA, MIDA SELLEGA TEHA SAAB.

